

T Ė V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklų jų sugražinimui.

Redakcijos Straipsniai

PIRMOSIOS GE- GUŽĖS ŠVENTĖ.

Gegužės Pirmąją Dieną viso pasaulio progresyviai darbininkai laiko Darbininkų Pavasario Šventę. Butų visai klaidinga manyti, kad šitą šventę vien tik komunistai ir socialistai apvaikščioja. Pavyzdžiui, Amerikoje nemaža dalis unių Pirmosios Gegužės Šventę apvaikščioja. Lietuvoje Pirmoji Gegužės net įstatymais yra pripažinta Darbininkų Pavasario Šventę. Todel manyti ir tikrinti, kad Pirmoji Gegužės yra vien „radikalių elementų“ šventė, yra visai klaidinga ir neatsitinka tikrenybei.

Tačiau ir Amerikoje ir nekuriuose Europos valstybėse beveik nėra tos Pirmosios Gegužės Šventės, kad nebūtų susirėmimų policijos su šios šventės apvaikščiojais. Šitas atsitinka delei dviejų priežasčių: neatsakomųjų elementai šioje šventėje demonstruoja savo burelių partinius obalsius ir įkaitę šukauja apie savo revoliucioniškumą, agituoja darbininkus prie sukilimų ir valdžių nuvertimo. Ir antra priežastis, tai valdžios pasinaudodamos šitų neatsakomųjų elementų šukavimais stengiasi neleisti darbininkams vienu balsu pareikšti savo nusistatymo jų pačių reikalais.

Bet iš valdžių pusės tokis nusistatymas yra neišmintingas ir juomi tik didinami neramumai pačių darbininkų miniose. Kaip sriaučiai — tekančios upės neužtvenksi, taip ir neišvengiamai išplaukiančių viešumon darbininkų buklės reikalų nenuslopinsi. Juk visame pasauly darbininkų luomas sudaro milžinišką didžiumą, todėl jokios priemonės negali sustabdyti darbininkų minios jų pačių pasirinktą Pavasario Šventę apvaikščiojoti. Tai tik bereikalingas visuomenės erzimas ir karštesnio upo darbininkų bereikalingas persekiojimas, kuomet karštągalviai neatsakomųjų elementai tokius žmones į betvarkių kėlimo bangą įtraukia.

Jungtinių Valstijų ir kitų valstybių valdžios ir įstatimdaviai daug išmintingiau pasielgtų, jei įstatymais legalizuotų Pirmosios Gegužės Šventę. Tuomet tvarkos dabotojams beliktų tik prižiūrėti, kad darbininkų demonstracijos ir susirinkimai būtų tvarkingi ir neišeitų iš esamų valstybėje įstatymų ribų. Tuomet ir karštągalviai, neatsakomųjų elementai neturėtų progos mažiau protaujančias darbininkų minias demoralizuoti ir savo šukavimais visuomenę erzinti. Juk anksčiau ar vėliau visame pasauly Pirmoji Gegužės

bus įstatymais pripažinta Darbininkų Šventę. Prie ko viso pasaulio darbininkai siekia, to jokia jėga negalės sulaukyti. Todel kam dar šitas svarbus reikalas atidėlioti ir net pačioms valdžioms prisidėti prie darbininkų demoralizavimo? Užsispyrimas iš valdžių ir įstatimdavijų pusės uždrausti darbininkams Pirmąją Gegužės apvaikščiojoti neišvengiamai naudon nei darbininkams, nei pačioms valdžioms. Tokiu neišmintingu valstybių autoritetų užsispyrimu daugiausiai pasinaudoja tik triukšmingieji neatsakomųjų elementai.

BEDARBĖS LAIKŲ PASEKOS.

Labai dažnai tenka pastebėti laikraščiuose, kad žudosi šeimynų globėjai, kuomet nepakeliamas vargas prispaudžia jų namus delei viešpatuojančios bedarbės. Kad ir šiandieninės bedarbės Jung. Valstijose delei jau keliolika tokių nusizdymų teko laikraščiuose pastebėti. Vienur šeimynų tėvai, kitur motinos žudosi, kuomet mato nepakeliamą vargą ir skurdą ir mstoja vilties šviesesnių gyvenimo dienų sulaukti.

New Yorko Policijos Komisionierius Warren savo raporte miesto burmistrui (mayorui) pareiškia, kad viešpatuojanti bedarbė yra svarbiausia priežastimi žymiai padidėjusių šį metų žmogžudysčių, užpuolimų, apiplėšimų, vagysčių ir kitų kriminalių prasižengimų, surištų su kasdieniniu žmogaus pragyvenimo klausimu. Kiekvienas pripažins, kad tokia išvada yra pilnai teisinga. Neturėdamas žmogus ko valgyti ir nematydamas jokios kitos išeities, kad nuo bado išsigelbėjus, puola stačiai desperacijon. Ir todėl nenuostabu, kad teisingi ir sąžiningi žmonės pastoja vagiais ir plėšikais ir labai dažnai nepataisomais kriminalistais pasilieka iki mirties.

Vienok turint prieš akis šitokių aiškių faktus prie ko nelaimingas bedarbės prisigėtus žmones priveda negalėjimas darbo gauti ir sau pragyvenimą užsidirbti, nei valdžia, nei įstatimdavystės įstaigos reikiamos dėmės į šį svarbų klausimą nekreipia. O juk prie gerų norų tokioje turtingoje valstybėje, kaip mūsų Jungtinės Valstijos, ekonominis klausimas galimas taip sutvarkyti, kad bedarbės būtų visai nežinomos. Ir šita skaudi žaizda ekonominio gyvenimo kune bus išgydyta, kuomet skaudžiausiai bedarbės atjaučiantieji žmonės — darbininkai pilnai savo reikalus supras. Žinoma, to nepašalins jokie garsūs šukavimai ir gražiai skambanti obalsai apie revoliucijas ir kitus tolygius dalykus.

Dabar jau eina agitacija ir kiti prisirengimai besirūpinti tiems nacionaliams prezidento rinkimams. Bus renkama ir kiti atsakomųjų valdininkai ir nemažas skaitliūs įstatimdavijų. Todel ar nelaiskas būtų pagaltoti atsakomiesiems darbininkų vadams, kad sudariusi tokią politinę partiją, kurios pagrinduose būtų padėta ekonominio gyvenimo sutvarkymas tokiomis pama-

tais, kad darbininkui būtų užtikrinta už jo darbą minimum mokestis, kad jis galėtų nors pakenciamą gyvenimą įsikurti, kad būtų įkurtas valstybės lėšomis apdraudtas senatvės sulaukusiems, sveikatos nustojusiems ir bedarbės ištiktiems darbininkams. Tokia partija turėtų didelio pasisekimo Amerikoje ir su įsikurimu tokių partijos būtų priversūs skaitytis ir dabartinės didžiosios politinės partijos, kurios pirmoje vietoje vien kapitalo reikalus stato.

Bedarbė yra bausis visuomeninio gyvenimo slogutis ir su tuo periodiškai besikartojančiu piktu reikia kovoti. Ir tos kovos laimėjimas daugiausiai priguli nuo pačių darbininkų pastangų ir susipratimo. Todel laikas kiekvienam sąmoningam darbininkui statyti reikalavimus visur, kad ekonominis darbininkų gyvenimobepartyviška pašalpinė organiciau minėtis pamatais.

„Vienybė“ tikrina, kad „Lietuvos Žinias“ Kauno komendantas uždarė vienam mėnesiui vien delto, kad minimas laikraštis ne-

Komunistų Partijos Pasimojimas ant Susivienijimo Laisvės

Pereitame „Tėvynės“ num. Redakcijos straipsny aplamai ruožais pažymėjome, kad Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partijos Lietuvių Frakcijos Centro Biuras komunistinėje spaudoje paskelbė savo oficialų padiktavimą, kaip Susivienijimas turi valdytis. Kadangi šitokį oficialų pasimojimą komunistų partijos Susivienijimui diktuoti laikome svarbiu apsiarėiskimu, nes jis aiškiai parodo ko komunistų partija siekia Susivienijime, todėl čionai pasistengsim kiek plačiau tą pareiškimą panagrineti.

Komunistų partija savo tą oficialų padiktavimą Susivienijimui, pradeda „stipriais“ žodžiais, kaip ir tinka „susipratusių darbininkų“ pareiškimus pradėti. Toliaus komunistų partijos viršininkai šešiuose paragrafuose pakartoja visus komunistinėje spaudoje tilpusius šmeižtus ir inkriminuojančius kaltinimus SLA viršininkų, kitų veikėjų ir tos didžiomos narių, kurių valia dabartiniai viršininkai išrinkti, patiekia padiktavimą irgi šešiuose paragrafuose. Paimsim išagrineti jį atskirai kiekvieną paragrafą:

„1. Kad Susivienijimas būtų bepartyviška pašalpinė organiciaja.“

Didesnės demagogijos ir veidmainystės nereikia, kaip šis komunistų partijos pareiškimas. Juk patys faktas kiekvienam akis bado, kad Susivienijimas yra nepartinė apdraudros ir pašalpos organiciaja. Jei būtų kitaip, tai ir komunistų partija neturėtų progos savo padiktavimų Susivienijimui skelbti, nes jame nebūtų nei vieno komunisto. Kiekvienas mokantis nors šiek tiek savistoviai protauti kad ir komunistas pripažins, kad Susivienijime rasime visokių pažiūrų žmonių. Kas tik Amerikos lietuviuose yra politinių ir tikybinių įsitikinimų žmonių, tokių rasime ir Susivienijimo narių tarpe. Ką gi šitokia Susivienijimo narių sudėtis reiškia, jei komunistų partija randa galimybę įsakyti Susivienijimui, kad jis būtų „bepartyviška pašalpinė organiciaja“? Tokį demagoginį reikalavimą, geriau sakant įsky-

tiaksliai aprašęs pasikėsiniamą nužudyti Italijos karalių Milanę. Mat „Liet. Žinios“ rašė, kad Mussolinis ir Italijos fašistai patys padėję bombą, kad tuo būdu išsigarsinti ir gauti progos prikibti prie savo politinių priešų. Vadinasi, Lietuvos komendantai uždarė laikraščius net už tai, kuomet pakartojami nepalankūs gandai apie Italijos fašistus. Šių žodžių rašytojui teko matyti trumpas pranešimas New Yorko anglų laikraščiuose, kad apie minimą pasikėsinimą ant Italijos karaliaus gyvybės tokią išvadą darė ir Francijos laikroji spauda.

Nors „Vienybė“ gerokai išbara „Liet. Žinias“ ir užgriaia Lietuvos komendantų žygius laikraščių uždarinėjime už tokius „prasikaltimus“, tačiau reikia pasakyti, kad jei Amerikoje komendantai būtų ir galėtų laikraščius uždarinėti delei panašių gandy skelbimo, tai visi Amerikos dienraščiai senai būtų uždaryti ir net ta pati „Vienybė“ būtų uždaryta, nes ji irgi naudojasi amerikony spaudos skelbiamomis žiniomis.

Komunistų Partijos Pasimojimas ant Susivienijimo Laisvės

ir gali statyti tik komunistų partija.

Tačiau kokis „bepartyviškumas“ komunistų partijai rupi tikrenybeje, tai aiškiai parodo patys pirmieji to padiktavimo žodžiai: „Fašistuojanti sandariečiai, menseivikai ir klerikalai“. Taip adresuota kitaip manančius SLA narius komunistų partija savo „bepartyviškam“ padiktavime. Vadinasi, ji visai nemanoma ir neskaityto sandariečių, socialistų ir katalikų Susivienijimo pilnateisais nariais ir todėl pasivelina juos niekinti ir šmeižti. Tai mat kokio „bepartyviškumo“ komunistų partija siekia Susivienijime.

„2. Kad jisai (Susivienijimas, „T.“ Red.) nebūtų saujalės sandariečių politinis frankis.“

Tai yra nusidėvėjęs komunistų partijos šukavimas, kuris jokios reikšmės neturi net ir pačių komunistų tarpe. Ir pati komunistų partija šitam savo nonsensui netiki ir tik ieško tuo būdu kvailiukų SLA narių tarpe. Iki šiol dar jokia rimtu faktų komunistų partija neįrodė, kad Susivienijimas tarnauja Sandarai ar kokiam nors kitai partijai. Todel mes turime teisingai komunistų partijos viršininkus vadinti melagiais ir purvinais demagogais iki jie faktais neįrodytų kuomet ir kaip Susivienijimas buvo sandariečių rankiu ar tarnavo bent kokiam kitai partijai.

„3. Kad Susivienijimas gintų abelnus darbininkų klasės reikalus.“

Čia vėl kitas komunistų partijos demagoginis įsakymas. Vidutiniškai Susivienijimas nėra politinė organizacija, ar kokia unija, kad jis galėtų pasistatyti sau tikslu ginti darbininkų reikalus. Susivienijimo svarbiausiu tikslu yra apdrauda, pašalpa, labdarybė ir kultūrinis veikimas. Darbininkų reikalams ginti yra unijos ir todėl jos nekinamosia net čartertuotos, kad darbdaviai negalėtų prie jų prikibti ir reikalauti atlyginimo nuostolių paneštų laike streiku. Jei Susivienijimas įsikūstų oficialiai ir bile streika, tai darbdaviai galėtų Susivienijimą traukti atsakomybėn už streiko nuostolius ir tokią bylą laimė-

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. S. BIEŽIS, 2201 W. 22-nd St., Chicago, Ill. Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

MEDICINOS MOKSLAS IR ŽMONIŲ SVEIKATINGUMAS.

Rašo Dr. S. Biežis. (Tąsa) Medicinos Nuopelnai.

Bile kokis darbas įvertinamas sulig naudos kurią teikia ir tai pavieniui asmeniui, ar tului grupei asmenų, arba pagaliau visai žmoniai. Sakysime, jei žmogus praturtėja, tai tik jis pats sau naudos suteikia, gi kitiems iš to nė šilta, nė šalta, nebent jis tuo savo turtu su kitais dalinasi vienokiu ar kitokiu būdu. Daleiskime, žmogus išranda kokį labai naudingą dalyką, kuriuom tik jis vienas naudojasi, tai, aišku, kitiems iš to nė mažiausios naudos negali būti. Iš antros pusės, jei jis tą patį dalyką paveda plačiajai visuomenei naudotis, tai jau savaimi tokis išradimas tampa labai įbrangintinas. Žodžiu sakant, vertybė vieno ar kito dalyko priklauso nuo to, kaip leidžiama juomi naudotis.

Mechanikoj ir daugely kitų sričių visi nauji išradimai yra taip tvirtai apsaugojami teisėmis, kad tie išradimai liekasi per ilgoką laiką pilna savastimi išradėjo. Kaip pasekmė, šitokie užpatentuoti išradimai esti gana brangūs ir dažnai net visai mažai priemiami biedniesiems. Užtat išradėjams ir tiems, kurie nuperka patentus, dažnai esti labai pelningas biznis.

Pavyzdžiui, Massachusetts ir New Yorko Valstijų Apdraudros Departmentai pareikalavo, kad iš SLA. konstitucijos būtų išbrauktas net tokis paragrafas, kuris nurodė, kad pašalpa nebus mokama tokiam SLA. nariui, jei jis streiklaužiaudamas būtų sužeistas. Valdžia pasakė, kad Susivienijimas yra fraternalė apdraudros ir pašalpos organiciaja ir ne jos dalykas kištis į savo narių ekonominius reikalus. Ir reikėjo išpildyti valdžios reikalavimas, norint patapti teisėta ir įregistruota organiciaja šiose valstijose.

Pagaliau, Susivienijimas yra bepartyvė organiciaja ir jokioje politikoje negali dalyvauti, nors tai būtų vadinama ir „darbininkiška“ politika. Juk ir tuos pačius darbininkų reikalus kiekviena atskirų pažiūrų grupė kitaip supranta. Matyt komunistų partijai norėtųsi, kad Susivienijimas talkininkautų jai unių grovime ir darbininkų streikų demoralizavime. Žinoma, prieš toki darbininkų reikalų „gynimą“ gal ir valdžia nieko nesakytų ir darbdaviai Susivienijimą dar pagirtų. Bet ar patys Susivienijimo nariai panorėtų, kad jų fraternalė apdraudros ir pašalpos organiciaja šitokiu būdu darbininkų reikalus „gintų“, tai reikia labai pasabejoti.

Kiekvienas skaitantis SLA. organą narys žino, kad „Tėvynė“ abelnus darbininkų reikalus užtaria, ant kiek tatau sąlygos leidžia. Tai viskas kuo Susivienijimas gali prisidėti darbininkų reikalų gynimui. Žinoma, SLA. organas negali „komunistiškų darbininkų“ reikalų ginti, nes organiciaja yra nepartinė ir tas Susivienijimo nepartinis nusistatymas iki šiol reikiama išlaikytas. Kadangi komunistų partija ir jos nariai tik komunistus darbininkais skaito, tai suprantama SLA. organas negali vienų tik „komunistiškų darbininkų“ reikalų atstovauti. Ir nežurint komunistų partijos oficialaus įsakymo to negalima padaryti ir niekuomet SLA. nariai nedaleis, kad komunistai prisidengė savo „darbininkiškumu“ išimtinai Susivienijimą ir jo organą naudotų tik komunistų partijos reikalams.

„4. Kad iš Susivienijimo tuojaus būtų iššluota laukan skalnustolius ir tokią bylą laimė-

Medicinos mokslo srity kaip tik to visos nėra. Visi išrasti vaistai arba nauji gydymo būdai ir apsisaugojimai nuo ligų nėra patentuojami, kad iš to pasipelnytų. Čia, žinoma, reikia išskirti taip vadinamus patentuotus vaistus, su kuriais mokslinė medicina neturi nieko bendro. Tie pramanyti patentuoti vaistai daugely atsitikimų visai nėra joki vaistai, o tik parduodami ir išgiriama didžiausiais skelbimais, kad pasidaryti sau gražaus pelno, kas juos išdirba. Kitokio tikslo šie „vaistai“ visai neturi, todėl apie juos daugiau čia nė nebekalbėsime.

Medicinos mokslas niekad neturėjo ir neturi tikslo pasipelnytį doleriais rakuojant. Kas tik naujo ir naudingo išrandama, tuojau paskleidžiama žinia apie tai visam pasauliui, kad visi šituomi turėtų progos lygiai naudotis. Už tai nereikia mokėti jokių premijų arba šiaip jau ypatingo atlyginimo tam išradėjui. Kad aiškiau šitų atvaizduoti, paimkime keletą įžymesnių pavyzdžių. Visi žinome ligą vardu difterija, kurios pasekmingas išgydymui visi gydytojai vartoja vaistą vadinamą difterijos antiotoksinu. Vien tik šitas vaistas yra išgelbėjęs nuo mirties milijonus vaikų susirgimų difterija. O vienok išradėjas šito vaisto nėra pelnęs nė vieno dolerio už savo ilgą ir sunkų darbą. Nors šitas vaistas, ticsa, ne visai pigiai kainuoja, bet tai esti delto, kad jo pagaminimas yra labai kompliktuotas ir brangus. Jeigu jis būtų patentuojamas, tai kur dabar kainuoja doza 5 doleriai, tai tuosyk mažiausia reikėtų mokėti bent 25 dolerius. Didžiama pasidarytu nepriemama ir kaip pasekmė biednesnių tėvų vaikai mirtų tukstančiais kas savaitę.

(Daugiau bus)

darbininkų narių, kurie atsiskaito pagal sandariečių muziką.“

Kuomet bus iššluota iš Susivienijimo komunistų partijos politika, tai nustos ir tarpe S. L. A. narių vaidai, kurie privertė SLA. kuopose įvykdžius. Išskyrus tik vieną SLA. 185 kuopoj atsitikimą, visi kiti narių atsiskyrimai ir sudarymai naujų kuopų įvyko tik del komunistų partijos brukamos politikos į Susivienijimo kuopas. Kuomet komunistų partijos politikos vykintojai sudaro kuopų susirinkimuose didžiumą, pasidėkavojant kitų pažiūrų SLA. narių apsilidimui ir susirinkimų nelankymui, tuojaus ir pradeda važinėti komunistų politikos ratas kitų narių galvomis. Kuomet bepartyviai ir kiti politinių pažiūrų nariai pasipriešina komunistinių politikierių užmačioms SLA. kuopas naudojanti komunistų partijos reikalams ir kuopų išdus tos partijos politikai eikvoti, tai prasideda stačiai teroras prieš tokius narius: tie kuopų susirinkimuose yra koliojami, šmeižiami ir visokiais būdais niekinami ir išjuokiami. Suprantama, tokiuose atsitikimuose kitos išeities nelieta, kaip tik persekiojamiems nariams pasitraukti iš kuopos ir jei nebūtų leista jiems naujos kuopos sudaryti, tai jie pasitrauktų ir iš Susivienijimo. Nėra abejonės, kad komunistų partija tik šito ir siekia, nes tuomet jau tikrai galėtų įvykinti savo „bepartyviškumą“ Susivienijime. Keliama šiandien Susivienijime vaidai ir del jų įvykstanti kuopų narių pasiskirstymai yra komunistų partijos nuopelnai. Ištikrųjų neturi gėdos komunistų partijos viršininkai, kuomet jie savo oficialiam padiktavime kaltina kitus už tai, ką patys daro. Vyrai atsistokite prieš veidrodį ir pamatysite tikruosius Susivienijimo ardytojus. Reikia stebėtis, kad komunistų partija drįsta šitokias nesąmones skelbti akyvaizdoje to viso purvo, kurį komunistų organai pylė per pastaruosius porą metų ant SLA. viršininkų, kuopų ir apskričių veikėjų ir aplamai visų tų narių, kurie netarnauja komunistų partijos kromeliui.

Kuomet komunistų partija savo oficialiam padiktavime sapalioja apie „sandariečių muziką“ Susivienijime, tai jau aišku, kad šitie negudrūs politikieriai neįstengia nieko geresnio išgalvoti net savo demagogiškiems kaltinimams paremti. Susivienijimas jokiai partijų muzikai nešoko ir, manome, nešoks. Pagaliau, komunistų partija pirmutinė visoje Susivienijimo istorijoje užgroja Susivienijimui ir reikalauja jo šokti sulig tos muzikos. Bet manome greičiau prisieis patiems komunistų partijos muzikantams tas raudonas kazokas šokti, negu SLA. organiciaja šoks pagal tą komunistų muziką.

(Daugiau bus)

JAUNIMO KELIAI

SUSIVENIJIMO
LIETUVIŲ AMERIKOJE
JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinai stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko.
KUDIRKA.

Redakcijos Straipsniai

SHARKIS LAIMEJO.

Kiek nuslydęs pugilistikoje mūsų viengentis Jack Sharkis vėl žymiai pakilo. Paskutinėje savo kovoje, bal. 30 d., su gabiu ir daug pasižymėjusiu kumštiniu Jack Delaney mūsų Jackis taip žymiai ir išdidžiai pasirodė, kad kumštynių mėgėjai vėl apie jį su nulenktomis galvomis kalba.

Sharkis laimėjo ir jo žvaigždė vėl užšvito!

Mes taip sakėme ir anais laikais, kuomet Sharkiui nepavyko vieną kitą lošą laimėti. Tai buvo, rodos, tik tam tikras, mažas periodėlis, kuriame mūsų Jackiui buvo pradėję nesisekti. Tačiau jo paskutinis pasirodymas — nugalėjimas savo priešininko bėgy vienos minutės ir trylikos sekundžių ir toks nugalėjimas, kokio sunkiojo svorio kumštynininkuose dar niekad nepasireiškė — Sharkis iškėlė į tokią augštybę, kuri jam jau senai priklausė.

Mes sakėme ir dabar tebesakome, kad Sharkis yra dar jaunas, energingas ir galingas, todėl jis turi progą dar toli toli pugilistiniame pasauly žengti. Ir žengs. Tai mūsų pareiškimas ir ištikinimas. Šitai jau gerai įrodė jo paskutinis gigantiškas laimėjimas.

Mes esame tos nuomonės, kad jei ne šmet, tai kitą metų mūsų Sharkis bus pasauliniu kumštynių čempionu.

Šitai, dar kartą, prašome įsitęmyti.

SVIEDINYS.

Pavasaris jau čia pilnoje to žodžio prasmėje. Su pavasariu jau prasidėjo ir pavasarinės-vasarinės žaismės. Jų tarpe pirmą vietą užima sviedinys (base-ball). Tai mylima jaunimo žaismė! Ją myli ir tie, kuriems patinka tyras, gražus ir pilnas sensacių sportas. Tokiu yra sviedinio žaismė.

Siame sporte ir kai kurios mūsų jaunuolių kuopos dalyvauja. Siame numery talpiname pranešimą, kaip gražiai pasirodė mūsų jaunuolių 260 kuopos, iš Chicago, sviedinio jautkas. Jis savo priešininkus supliekė į dulkes.

Garbė jiems!

Tokius sviedinio jautkus turėtų turėti kiekviena mūsų jaunuolių kuopa ar skyrius. Jais galima lavintis kune, jais galima lietuvių, kaip sportininkų, vardą kelti.

Jaunuolių kuopos, dėkite pastangas suorganizuoti sviedinio jautkus. Kuopos, prie kurių randasi jaunuolių skyrius, pagelbėkit savo jaunuoliams kad ir menką jautkų suorganizuoti. Vėliau jis užaugs ir savo sportininkavimu turės ką veikti ir gražiai tarpe svetimtaučių pasirodys.

A r a s

Parašė Gr. A. L. Tolstaja
(Tolstojaus duktė)

Ant augšto kalno stovėjo senas šakotas ažuolas. Šimtus metų jis didingai augo ir, pagaliau, nudžiuvo jo viršūnė. Pamėgo tą ažuolą aras ir jis susisuko jame savo arišką lizdą.

Pas kalno apačią tęsiasi plati lankų dykuma. Kur nepažvelgs žviritro aro akis, visur plati žalia tuma. Tyla aplinkui. Tik tai laisvas lankų dykumų vėjas išplekia ir atneša kvapą lankų dykumų žolių ir gėlių.

Gerai arui tupėti lizde! Niekas netrukdo jo ramybės. Užleikia debes, sudunda perkunas, sužiba žaibas, nulyja. Nebijo aras nė audros, nė perkuno džiaugsmingai paklaša jis krutinę lietaus srovėms. Pasirodo saulė, nusipurto savo plunksnas aras ir tupi, žiuri į plačią tolumą, kaip užteka ir nusileidžia saulė, kaip žaidžia aušros danguose, kaip plaukia debesys. Malonu arui viršūnėje galingo ažuolo, laisvai kvėpuoja jo krutinė.

Atsirado jam paukščiukai, ir emė aras lakioti medžioti. Augštai paklaša ir dangų, išplečia sparnus, skraido ore ir žiuri į tolimą žemę. Pamato grobį, ir kaip akmuo krinta iš augštumos. Išdidžiai neša jis grobį į lizdą ir drasko nagais vargšą paukštelį, plėšia į dalis ir peni vaikus kruvinais šmottais šiltos mėsos.

Atėjo žmogus, pamatė aro lizdą, su-

ardė jį ir išblaškė plunksnomis neapaugusius arukus.

Plačiai žiojasi arukai kumpais snais, nevikriai mosavo trumpais sparnais, cypiamai šaukė, šaukdami motiną, nukrito ant žemės ir mirtinai susimusė.

Kuomet ir jų šauksmą atlikė aras, žmogus taikslia kulka perkirto jam sparną.

Laukiniai klykdamas nukrito aras. Daužėsi jis žmogaus rankose, plėšė jo drapanas nagais ir snapu. Bet surišo jį žmogus ir patupdė į narvelį.

Tupi nelaisvėje aras su perkirstu sparnu. Jam pastatė vandens, padėjo mėsos. Nenori gerti, nenori lesti aras. Ilgisi jis, nori į laisvę, į plačią, tylią lankų dykumą, kame vėjas linguoja žalią žolę, į augštą mėlyną dangų, kame plaukia pūkiniai debesys. Nenori laisvas paukštis gyventi sočioje nelaisvėje.

Tupi aras dieną, tupi naktį ir kitą dieną, ir budriai žiuri, nemirkiodamas, ir tą pusę, kame yra gimta šalis. O trečią dieną apsiblausė jo žvilgsnis. Moterėjo aras sveiku sparnu, lyg kad verždamasis išlektų, ir krito negyvas. Mirtis buvo jam malonesnė už nelaisvę.

Vertė L. Vitkauskas.

Vėžys ir Dievas

(Liaudies pasaka)

Iš visų gyvių, kuriuos Dievas leido, labiausiai didžiausias vėžys del to, kad jis buvo malunininku. Išbuvęs malunininku keletą metų, jisai pradėjo vogti, bet labai jam nesisekė — jį vis nutverdavo. Tada jis nuėjo pas Dievą ir prašė, kad jam Dievas idėtų akis į užpakalį, nes, mat, taip jis nepastebi, kai jį nutveria bevagiant. Dievas įvykdė jo norą: išėmė jam akis iš kaktos ir idėjo į užpakalį.

Bet, turėdamas akis užpakaly, vėžys visai turėjo nustot vogęs, nes negalėjo greitai paeiti.

Tad jis vėl nuėjo pas Dievą ir prašė, kad jam Dievas idėtų dvi akis — į užpakalį ir į priekį. Bet Dievas tarė: „Niekam aš nedaviau po dvi akis, neduosiu ir tau.“

Supyko vėžys ant savo Viešpaties, nusigabeno maluną su visais savo daiktais prie upės ir, nuvertęs juos nuo kranto, pasistatė sau upėje murinį maluną. Bet po kelių dienų upė smarkiai patvino ir visai sugriovė vėžio maluną, ir vėžys, per potvynį susigavęs vienas tiktais girnas, pasiliko visai neturtingas.

PADANGĖS PAUKŠTELI.

Padangės paukštelis,
Kur skrendi per orą?
Gal į tolimą šalį,
Kur vaikaliai liko
Neši jiems gera žinutę
Apie mylimą motutę?
Tai skrisk ir skubėk,
Ten jie nusiminę laukia.
Tad' nudžiugs tave pamatę
Ir vargus savo pamirš.

A. Kuosa.

SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTĖ

MARQUETTE PARK.
SLA. 260 Kuopos Jaunuoliai Moka Lošti Basebolą.

SLA. 260-tos kuopos jaunuoliai besbolininkai, The Marquette Maroons, nugalėjo The Peace Church besbolininkų jautką užperėitą sekmadienį, balandžio 15 dieną. Marquette Maroons gavo 15, o jų priešininkai — 0. Lošis lošta Marquette parke. Susivienijimo kuopos jautkas panaudojo lošini visus savo vyrus, idant gavus supratimo, ką kuris jų gali padaryti. Lošis buvo dvigubas: C. Rugsis ir A. Pečiukaitis (Royce). C. Rugsis pasirodė gerai taipgi kaip mušėjas. Jis padarė tris pačius ir išmušė vieną bėgimą namo. Paskėmės lošimo buvo tokios:

Maroons 1 4 0 2 0 5 3 — 15
Peace 0 0 0 0 0 0 0 — 0

Maroons vietos buvo tokios:
Tony Getchas 2b.
Charles Rugsis 3b.
B. Campbellas SS.
Frank Jurgil P.
Al. Simons C. F.
Anthony Royce 1b.
Paul Pronckaitis C.
S. Godelewsky R. F.
John Seudders L. F.

Pavaduotojai buvo:
R. Cambelas R. F.
W. Rugsis L. F.
Tony Gintas P.
Ben Patchkaitis C. F.

Pr. Druktainis.

PITTSSTON, PA.

Lietuvių jaunuolių vakarinė mokyklų pamokos traukiasi jau penktas mėnesis. Mokyklą reguliariai lanko apie 110 mokinių. Susitvėrus mokyklai pradėjoje sausio mėnesio, skaitlius mokinių buvo pasiekęs virš dviejų šimtų. Matote, Pittstone lietuvių vakarinė mokykla yra naujanubė. Ilgainiui mokiniai emė mažėti; karštes. Iš atšalo ir šiandien pamokas lanko tik tie, kurie išiti nori promokti lietuvių rašybos ir savo tėvų prigimtos kalbos. Antraip ir buti negalėjo.

Lankanti mokyklą mokinės ir mokiniai, gabesnyje daugumoj yra toli pažengę rašyme bei skaityme ir supratime linksniavimo lietuvių gramatikos.

Gegužės 16 d. mokyklos komisija rengia balių Lietuvių Piliiečių Klubo Svetainė. Baliaus pelnas yra skiriamas padėginimui išlaidų, supirkimui knygų, apmokėjimui mokytojųms ir tt.

Prie užbaigos noriu pridurti bent mažą pastabėlę del visų Pittstone lietuvių mokyklos „prietelių“, ypatingai „Laisvės“ komunistų demagogų, jog jaunuolių mokyklą ne tvarko nei vietinis lietuvių klebonas nei išsvajoti trys senbarniai, bet lietuvių draugijų ir kuopų sekanti nariai: J. Ceskis, A. Seporaitis, K. Marozas, J. Marcinkevičius, K. Norkus, M. Stirna, P. Remiza, J. Ancas, J. Bartušis, P. Semasakas.

Tikiu kad Pittstone lietuvių mokyklos reikalai visiems bus aiškūs.

Kaz.

McADOO, PA.

A. a. Jonas Stalgaitis.

5 dieną balandžio 9 val. ryte anglijų kasykloj prie darbo patiko nelaimė mūsų jauną ir mylimą draugą Joną Stalgaitį: puolė iš viršaus šmotas akmens, pataikė Jonui į pečius ir mirtinai sužeidė. Iš mainų buvo nuvežtas į Hazleton Hospital, kur 7 dieną bal. 2 val. ryte pasimirė, palikdamas dideliame nulidime savo tėvelius, 5 brolius ir 2 seseris.

Vėlonis prigulėjo prie SLA. 54 kuopos. Kuopa nupirko gėlių vainiką.

Vėlonis Jonas Stalgaitis turėjo vos tik 20 metų amžių. Tapo palaidotas airių kapinėse 10 dieną balandžio 9 val. ryte su bažnytinėmis apeigomis.

Lai išlisi mūsų mylimas draugas šios šalies žemėlėje.

V. Labutis.

MISLYS.

V. SERIJA.
9. Gale šešių lieptų — atsilio vainikas.
10. Dvi seselės per kalnelį nesuseina.
11. Šitas mislis reikia atsakyti nevilniau gegužės 18 d.

MISLIŲ ATSAKYMAI.

1. Pirmą seriją tinkamai atsakė: V. Paulekiūtė, Pittsburgh, Pa.

2. II, III ir IV Serijas tinkamai atsakė: V. Paulekiūtė, Pittsburgh, Pa.; Alena Mockevičiūtė, Tennet, N. J.; J. Plekavičius, Chicago, Ill.; Petras Vaisneris, Coaldale, Pa.; Ona Zinkūtė, Worcester, Mass.; V. K., Worcester, Mass.

3. P. a. V. K. Pirmos serijos mislį No. 1 spėja sakamai: pečius, ugnis, dumas, juška. Serijos No. II mislį 3 jis spėja ir gi kitaip: medus, bitė. Mums rodosi, kad šias mislis taip galima spėti ir jas rokuojame gerai atspėtomis.

ĮVAIRUMĖLIAI.

Vyriški Laikrodžiai. — Septyniolikimite šimtmie Anglijos karaliai samdydavo vyrus, kurie naktimis vaikščiodavo po palocių ir apylinkę ir laikas nuo laiko užgiedodavo kaip gaidžiai. Šių nelaimingųjų vyrų gerklės buvo supiaustytos taip, kad jie kito balso ir negalėjo išduoti; jų balsas buvo panašus į gaidžio. Todėl ir tuos vyrus vadindavo gaidžiais.

Pirmieji Gelžkeliai. — Pirmieji gelžkeliai sukėlė tulų žymių žmonių neprielankumą. Pavyzdžiai, popiežius Grigalius pirmą traukinį vadino nuodėmingu ir prieštaraujančiu žmogaus protui ir gamtai. Beiry gydotojų draugija reikalavo ar visai traukinius sustabdyti, arba apverti juos augšta, nepermatoma tvora, nesą greitai vaziuojančių traukinys vedas prie beprotybės nei vieno vaziuojančius, bet ir matančius. Ką tie gudragalviai pasakytų šiandien lėktuvus matydami?

ISMINTIES GRUDELIAI.

Vienam graikiui, besigiriantiam, kad jo tėvynė esanti garsus Atėnai, ismintingasis Aristotelis tarė: „Ne tu girkis, kad turi garsią tėvynę, bet gyvenk taip, kad butum jos vertas.“

Vyriški išklausinėti nesunku, bet moteris savo paslapties neišduoda.

Gerai žmonės ir pas kitus gerumo ieško.

Darbas yra gyvenimo druska netikta kvągojanti nuo sugedimo, bet ir duodanti jam kvapą.

J U O K A L

Atėjo Operacijos Padaryti.
Bankon atėjo kaimietis ir sako:
— Čia jūs garsinatis, kad savo kanke darote visokias operacijas, tai ar negalėtumėt, ponuliai, man aklaį žarną išpiaušti?

Naujas Mastas.
Berniukas: Tėvelis mane atsiuntė nupirkti šmota virvės ve tokio storumo.
Krautuvinikas: Kaip ilgos virvės jis nori?
Berniukas: Kad ištektų nuo priristo ožio iki tvorai.

Kareivių Pamokose.
Seržantas: Ką tu, Jonai, darytum pamatęs priešą?
Naujokas: Pasislėpčiau.
Seržantas: Kvaliy, reikia tuojau pranešti savo viršininkui!
Naujokas: Klausau, ponas seržante.
Seržantas: Dabar pasakyk, ką darytum, jei priešas tau išmūstų iš rankų ginklą?
Naujokas: Bėgčiau tuojau pranešti savo viršininkui.

Vilniaus Krašto Nutautėjimo Priežastys

V. Gudynas.

I. Trumpas Tų Priežasčių Apibūdinimas.

Vilniaus kraštas, su įkurtu didžiojo Lietuvos kunigaikščio, Gedimino, Vilniaus miestu, nuo senovės priklausė lietuvių giminei; čia koncentravosi visos Lietuvos valstybės gyvenimas, bet drauge čia ryškiau atsiliepė ir visokios istorinės permainos. Be to, rytinės dalys, rečiau apgyventos ir plačiau durdamosios su svetimais kraštais, palyginant osmozokeliu, lengviau galėjo persisunkti svetimais gaivalais, kurių vėliau kalba, papročiai ir kultūra, tuose kraštuose, ryškiai apsiroiskė. Be to jei dar prisiminsime kaimynų valstybių, ypatingai lenkų, didelį gobšumą pagrobti ir nutautinti svetimus kraštus, tai iš to galėsime sudaryti nors trumpą vaizdą tų priežasčių, del kurių šiandien Vilniaus kraštas neatrodo grynai lietuvišku. Tačiau mes tokiu trumpu apibūdinimu nepasitenkimsime — šį klausimą, kiek aplinkybės leidžia, panagrinėsim plačiau.

Vilniaus kraštas plačiausiai siekėsi su Lenkija ir Rusijos valdomais kraštais, todėl, kaip toliau pamatysime, šios valstybės ir darė didžiausios įtakos į Vilniaus krašto nutautėjimą.

II. Rusų Įtaka.

Rusų įtaka, nors ir nedideliame masta, pradėjo reikštis apie XIII arožiaus vidurį — Mindaugo laikais. Bet tai buvo galima pastebėti tik apie kunigaikščio rumus. Mat Mindaugas buvo vedęs dvi pačias ir abi ruses. Plačiau kunigaikščio rumų surusėjimas pasireiškė XIV amž. — Algirdo laikais. Algirdas buvo nukariavęs didelius Rusijos žemes plotus, turėjo dvi ruses pačias, gal del tų priežasčių, kaip Algirdas, taip ir visa jo giminė buvo pasidavusi rusų įtakai. Daugelis Algirdo sunų (viso Algirdas turėjo 12 sunų) valdydami nukariautus Rusų kraštus, vedė ruses pačias ir priėmė stačiatikių tikėjimą, gerokai nutolo nuo lietuvių gyvenimo. Dažnai jiems daugiau rūpėjo savų rusiškų kunigaikštijų reikalai, negu visos Lietuvos. Algirdo laikais (apie vidurį XIV amž.) valdžia buvo ne jo vieno rankose: jis kraštą valdė su savo broliu Kęstučiu. Kęstutis valdė Žemaitiją ir kitas vakarines Lietuvos dalis, o Algirdas rytines dalis ir nukariautus Rusijos plotus. Pats pasidavęs rusų įtakai, Algirdas valdydamas nekurias dabartines Vilniaus krašto dalis ir Rusijos žemes, jau tuomet buvo daugiau surusiamos rytinės dalys, negu Kęstutis valdomos žemės. Iš to seka, kad dar XIV amž., Lietuvos žydėjimo metu, dabartiniam Vilniaus krašto plote užsimezgė rusų gaivalo dvasia, kuri juo toliau, juo labiau augo, ryškėjo, o kada galutinai užspaudė Lietuvą Rusijos letena, tas Algirdo laikų rusiškas gaivalas laisvai paskleidė savo šakas, ir dar ryškiau pasireiškė. Vytauto laikais vyriausybės raštuose buvo vartojama ne lietuvių, bet cerkvinė slaviška baltarusų kalba. Vis tai Algirdo laikų vaisiai. Ir juo toliau vis labiau brovėsi rusų įtaka, daugiausiai į rytines Lietuvos dalis. 1794 met. Lietuvą ir Lenkiją, išgyvenusias unioj 224 met., pasidalino tarp savęs Rusija, Vokietija ir Austrija. Didžioji Lietuva atiteko Rusijai. Ir vėl rytinės Lietuvos dalys, budamos arčiau pačios Rusijos, buvo labiau ir pasekmingiau nutautinamos.

1863 m. lietuviai kartu su lenkais sukilo prieš rusus. Sukilimas nepavyko. Rusams pasisekė sukilėlius numalinti. Rusai, keršindami už sukilimą, emėsi prieš lietuvius ir lenkus, ypatingai prieš lietuvius, viešo aziatiško nutautinamojo darbo. Tais pačiais metais gegužės mėn. 1 dieną Vilniaus general gubernatorium buvo paskirtas plačiai žinomas kraugerys, Muravjovas. Jis pradėjo smarkiai bausti dalyvavusius sukilime. Pagal rusų statistiką buvo nubausta tokiomis bausmėmis: 1) 270 asmenų buvo ištremta teismu, 2) 260 asmenų ištremta į tolimą Rusiją po tardymų ir teismo, kurių kaltė teisme nebuvo įrodyta. Ištremti del įtariamo, 3) buvo nuteisti įvairiomis bausmėmis su pasekmėmis nustojimo turto paveldėjimo ir kitų teisių — viso 2,000 asmenų. Iš šito skaičiaus nuteista mirtin 127 asmenis ir 5) į Sibirą išsiusta 5,000 asmenų. Tai buvo ištremama ištisi kaimai iš tų

viety, kuriose neva sukilėliai pasirodydavo. Sulig apskaitymų vyskupo Valančiaus vienoje Žemaitijoje nukentėjo 107 kunigai, kurie buvo įtariamai neva dalyvavę sukilime. Iš jų tarpo 4 buvo viešai nužudyti, 3 šiaip užmušti, 67 į Sibirą ištremti ir dauguma kitų, del jiems skirtų bausmių, išmirė. Jau iš to matyti, kaip smarkiai rusai baudė lietuvių minties nešėjus. Aišku, kad tokiose sąlygose sveika tautos dvasia išlikti negalėjo. Bet ačiu samonatai lietuvių sodiečio bakužei, joje toji dvasia visai nenumirė — išliko gyva.

Po sukilimo pasirodė dar daugiau suvaržymų. Rusai bijodami, kad nebutų keiliama tautinis susipratimas per bažnyčią, suvaržė ir dvasiškiją, net bažnyčios dalykuose. Vyskupai negalėdavo skirti kunigų be gubernatoriaus leidimo. Taip pat be gubernatoriaus leidimo nebuvo galima bažnyčių statyti bei jų taisyti. Kunigams iš savo parapijų važiuoti be tam tikro leidimo kitas parapijas buvo uždrausta. Visi kunigai buvo laikomi ypatingoje policijos priežiuroje. Kuris neatsargiau pasielgdavo, nustodavo vietos arba budavo ištremtu. Mokyklose lietuviškai mokyti buvo draudžiama. Caro dienomis buvo priversta ir katalikams mokiniams vaikšioti ir cerkve. Uždrausta leisti lietuviški laikraščiai. Valsčių ir kitoms įstaigoms buvo prievarta išrašomas laikraštis „Vylenky Viestnyk“, kuriame buvo vedama rusinimo politika. Muravjovas išleido įsakymą, kuriuo buvo uždrausta vartoti mokyklose knygas, spausdintas lotyniškomis raidėmis. 1864 met. lomžietis, Varšavos universiteto lektorius, Mikuckis, pasiulė Muravjovui leisti lietuviškas knygas rusiškomis raidėmis. Muravjovas tam Mikuckio sumanymui pilnai pritarė, nes matė, kad dar viena rusinimo budą. 1865 m. Muravjovo įpėdinis general gubernatorium Kaufmanas išleido įsakymą, kuriuo buvo visiškai uždrausta spausdinti knygas lotyniškomis raidėmis. Vadinasi, lietuviams visiškai buvo atimta spauda. Tada prasidėjo lietuviškų knygų bei laikraščių spausdinimas užsieny, daugiausiai Tilžėje. Ir tokios knygos bei laikraščiai ir Lietuvą buvo gabenama slaptai. Suprantama, tokios knygos daugiausiai buvo išplatintos vakarinėse Lietuvos dalyse, nes persekiojimų dēlei ir rytines dalis pakliuti retai tegalėdavo. Todėl atėmimas lietuviams spaudos, tautinių atžvilgiu, labiausiai atsiliepė į dabartinį Vilniaus kraštą, kur tuo tarpu rusinimo politika buvo varoma visu tempu, ir tik 1905 met., atgavus spaudą, kurios neturėjome apie 40 metų, tas skirtumas išsilygino.

III. Lenkų Įtaka.

Lenkomanizmas pradėjo spriautis į Lietuvą Jogailos laikais. Kadangi Lietuvos sostinė tuo metu buvo Vilniuje, tai Jogailai tapus didžioju Lietuvos kunigaikščiu ir kartu Lenkijos karalium, visai pasidavusiam lenkų įtakai, suprantama, tuojau pasireiškė panpolizmas karaliaus rumuose bei jo dvaruose, o po to pradėjo persisunkdinti ir Vilniaus apylinkės bajorij... 1387 m. pradėjus Jogailai krikščyti Lietuvą, Vilniuje susikurė pirmiausiai katalikybės platinimo darbas, kurio pionieriai buvo lenkų kunigai, o pastarieji labiau rūpėjo ne katalikybė, bet panpolizmas. Žinoma, pirmiausiai tą savo „darbą“ jie pradėjo varyti Vilniaus apylinkėse.

Ir juo toliau po unijos, juo labiau skleidės lenkų kalba ir literatūra. Ilgainiui Vilniaus sostinė virto net „lenkų kulturos“ žydiniu. Čia pat visą laiką buvo varomas katalikybės platinimo darbas, kurs ligi pastarųjų dienų Vilniaus decezi joi palaikomas „lenkų tikybos“ vardu. Mokyklose dėstomoji kalba buvo lenkų, nes tais laikais mokyklos buvo jezuitų rankose, c jezuitai buvo tais laikais beveik visi lenkai. Mokyklos buvo daugiausiai prieinamos tik bajorų ir turtingesniųjų vaikams. Vilniaus Akademijoj buvo auklėjama taip gi lenkų dvasios mokytojai bei ganytojai. Viso to vaisiai aiškūs: lietuvių bajorija, inteligentija, kunigija, dauguma miestiečių ir šiaip apsitrytusų žmonių jaugo į lenkų kultūrą ir įprato lenkiškai šnekėti.

(Daugiau bus)

S. L. A. REIKALAI

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE
35-TAS IR 8-TAS DVIMETINIS

SEIMAS

PRASIDĖS BIRŽELIO 18 DIENĄ, 1928 METŲ,
9 VALANDĄ RYTE,

Lietuvių Svetainėje,

BALTIMORE, MD.

SLA. kuopos ir pavieniai nariai kas Seimas siūnčia pasveikinimus ir aukas įvairiems naudiniams tikslams paremti. Šiame kreipiame ypatingą SLA. kuopų ir narių dėmę į sekančius paramos reikalingus reikalus:

1. SLA. Jaunųjų Svietimo Fondas — reikalingas kuodidžiausios paramos, kad turėjus išgali čionai gimusių ir augusių jaunimą šviesti ir pritraukti prie SLA. organizacijos darbų. SLA. kuopos prašomos neužmiršti šito svarbaus reikalo.

2. SLA. Našlių ir Našlių Fondas — pinigai labai reikalingi, kad galėjus nors dalinai sušelpiti visus atsisaukusius SLA. narius ir jų šeimynas, nelaimės ištiktus. Šitas Fondas yra labai svarbus mūsų organizacijos gyvenime.

3. SLA. Moksleivių Fondas — nebeturi pinigų sušelpiti SLA. nariams ir jų vaikams aukštesnius mokslus einantiems, todėl reikalinga aukų šitam mūsų Fondui.

SLA. Seimas, kaip visuomet, priims SLA. kuopų ir pavienių narių skiriamas aukas čionai paminėtiems tikslams, kaip lygiai ir kitiems įvairiems švietimo ir labdarybės tikslams, kaip čionai Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Visos aukos bus pasiūstos ten, kur aukotojai nurodys.

Artimoje ateityje bus gautas oficialus Seimo Rengimo Komisijos pranešimas, kuriame bus nurodyta delegatams apsisistojimui vietas, Seimo rengiamų vakarų programos ir kitos visos reikalingos informacijos. Tuo tarpu pranešu gerb. SLA. kuopoms ir businiams jų delegatams, kad išanksto būtų žinoma laikas ir vieta Seimo ir kad visi tinkamai šitai didžiulei Susivienijimo šventei ruoštumės.

P. Jurgeliutė,
SLA. Sekr.

S. L. A. REIKALU NUOTRUPOS

Rašo Pr. Bajoras.

Tokio teroro, tokio išniekinimo ir pažeminimo Susivienijimas ir jo darbuotojai dar niekad nepergyveno, kokį pergyvena pastaruoju laiku. Buvo laikai, kada Susivienijimo laisvai manantiems nariams reikėjo susidurti su Romos agentais. Buvo laikai, kada tas pats Susivienijimas pergyveno krizį, kuomet tulo nusistatymo prašmugę lietpalaikiai bandė Susivienijimą ant Marso pasiūsti. Ėjo jau ne vieni SLA. Pildomosios Tarybos rinkimai. Ir tuomet būdavo agitacijos, kritikos Susivienijimo ir jų darbuotojų. Bet, sakau, tokio niekinimo, tokio žeminimo, mūsų organizacija dar niekad-niekad nepergyveno.

Visa bolševikiška spauda, visi bolševikiški auksaburniai, visi bolševikiški ambonai — visos jų jėgos — paversta vien Susivienijimo ir jo darbuotojų niekinimui. Juk seniau užtekdavo vieno-kito straipsnelio, užtekdavo vienur-kitur pakritikuoti ir tuo viskas baigdavosi. Bet dabar?... Dabar — tikras eiklonas, tikra audra suversta prieš Susivienijimą. Eina tokiu šturmu, kokį, išties, tik Susivienijimas gali atlaikyti. Šito šturmo jokia kita organizacija neatlaikytų.

Ir kam visa daroma? Susivienijimo ar jo narių nau-

dai? Toli gražu ne. Susivienijime, mat, neseniai ėjo nominacijos, paskui rinkimai; dabar rengiamasi prie Seimo. Bolševikai, kuriuos diktuoja slapta, rusiška jėga, dėjo pastangas, kad laimėti nominacijas, paskui rinkimus, paskui, kad daugiau savo ištikimųjų pasiuntus į Seimą ir ten savąją diktaturą užvesti.

Ir visa tai darė ir daro, dalinai, ne SLA. nariai. Visa šita audra sukelta iš dviejų, svetimiems dievams tarnaujančių, pastogių. Tai „Laisvės“ ir „Vilnies“ darbas. Jų auksaburniai, išsilavinę niekintojai, erzina S. L. A. narius, nusakydami, buk Susivienijime lietuviai-darbininkai išnaudojami, buk Susivienijimui tarnauja netikė žmonės, buk Susivienijimas ardomas, griaujamas ir tt. ir tt.

Šitai jau pradėjo kalbėti ir komunistų partijos biurai. Jie jau nurodo, ką Susivienijimas turi veikti, kaip turi tvarkytis ir tt.

Jei tai darytų patys nariai, būtų aišku, kad jie nepasitenkina SLA. vadais, kad SLA. valdymo tvarka netikusi. Bet kuomet mūsų tvarka nepatenkinti komunistai iš svetimų pastogių, reikia sustoti ir pagalvoti: ar tie žmonės neveda SLA. narių į svetimą pastogę, ar jie nesitiki čia laimėti ko nors ne lietuviams, bet rusiškam elementui?

Kuomet mūsų organizacijai įsakymus duoda komunistų partija, tai jau aiškus dalykas, kad iš „Laisvės“ ir

„Vilnies“ pastogių išsiliejo paslaptis, ko jie nori iš Susivienijimo. Jie jau aiškiai nusakė, kad jiems būtų malonu, idant Susivienijimas šoktų pagal komunistų partijos duodą, kad mūsų fraternalė organizacija taptų komunistų partiniu įnagiu.

Bet mums, lietuviams, S. L. A. nariams, tai ne pakeičiui. Mes prie to nesileisime. Mes turime konstituciją. O mūsų konstitucija nu sako, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra lietuvų nepriklausoma, pašalpos, apdraudus ir labdarų bės organizacija. Susivienijimas tokiu ir turi pasilikti. O todėl Susivienijimui jokia partija neturi tiesios įsakymų teikti.

Esant dalykams, kaip dabar yra — apsižiūrėkime. Pastatykime partizanams tašką. Su partijomis mes nieko bendro neturim. Šalin partinės diktatūros teikėjai iš Susivienijimo!

Busimas SLA. Seimas turėtų apie visa šitai rimtai pakalbėti. Sekamas Seimas turėtų savo organizacijos garbe apsirūpinti.

Gana mus po šiukšlyną valkioti!

—:—:—

SLA. rinkimai jau baigėsi. Visos kuopos, kurios tik balsavo, savo balsus prisiuntė. Balsų komisija man sakė, kad šį syk balsavo daugiau narių, negu kuomet nors pirmiau. Kokios balsų pasekmės — dar nežinoma. Vienok, teko pastebėti, kad balsų skaitymo komisija balsus jau skaito ir, tikiu, su sekamu numeriu bus galima pranešti pasekmes.

Laukiame balsavimo pasekmių. Jos gali but įdomios...

—:—:—

Susivienijimas turi savo organą „Tėvynę“. Daugiausia šiame laikrašty rašoma apie Susivienijimo reikalus.

Bet, dėja, ne apie visus SLA. reikalus organui leidžiama rašyti. Tulas SLA. Seimas yra uždraudęs organui rašyti apie tai, kas gali but tinkamesniu organizacijos viršininku. Organui draudžiama net suminėti tuos žmones, kurie yra nominuojami ir renkami užimti atsakomingas organizacijoje vietas.

Bet kuomet organui uždrausta apie tai rašyti, tuo pačiu laiku kiti, pašaliniai, laikraščiai mūsų nariams siūlo įvairius žmones į šias vietas išrinkti.

Butų lyg ir absurdas.

Man teko skaityti tulos svetimausių organizacijos organas, kur švenčiama ke-riai lupslapai vien tam, kad tinkamai nušvietus tuos žmones, kurie manoma tos organizacijos oficialais turėti išrinkti. Ten nurodoma, kiek kuris kandidatuo-jantis narys organizacijai yra nuveikęs, kaip senai jis prie organizacijos priklaus-tava ir kokios jis organizacijai naudos gali ateity teikt-i.

Man rodos, tai yra gražus ir savo vietoje reikalas. Nes kuomet nariai nominuoja ar renka, tai jau žino su koki-ais žmonėmis reikalą turi. Jie iš aprašymų jau tuos narius pažįsta ir pagal jų darbus pasirenka juo tinkame-snius.

Mes gi nominuojame ir renkame rodos katę maiše pirkture.

Butų galima ir mums pa-našiai anai organizacijai pasitvarkyti. Šitą cenzurą organui galėtų nuimti seka-mas SLA. Seimas.

Pakalbėkime apie tai Bal-timorėje.

—:—:—

Amerikos lietuvioose ėjo papročiu kas pavasaris reng-ti i Lietuvą ekskursijas. Jas rengia, daugiausia, laiva-korčių agentūros. Rengia jas taip gi ir organizacijos. Kiek tos organizacijos to-mis ekskursijomis padaro piniginio pelno — nežinia. Bet kad jos pelno moralis-kai — aišku.

Ar nebūtų gerai, kad atei-ty ir Susivienijimas pana-sias ekskursijas pradėtų i Lietuvą rengti? Juk kas metas daug SLA. narių Lie-tuvon važiuoja. Važiuoja jie su svetimomis ekskursi-jomis. Tos ekskursijos mu-sų nariams nieko ypatingo neduoda. Susivienijimas galėtų surengti kilnias eks-kursijas. Susivienijimas ga-lėtų surengti ne vien i Lie-tuvą ekskursijas. Galėtų aplankyti ir kitas Europos šalis. Butų tai lyg ir mok-slinė ekskursija. Butų gra-žus ir atostogų praleidimas.

Ypač būtų gerai, jei to-kią ekskursiją surengs S. L. A. jaunuoliams. Juk jie nori savo tėvų gimtinę pa-matyti. Jiems norisi žino-ti, kaip jų tėvų kraštas išro-do.

Ekskursija būtų galima rengti tokiu pobūdžiu, kad nariai, beprirašinėdami nau- jus narius, galėtų sau kelio-nę dykai i Lietuvą-Europą užsidirbti. Man rodos tai būtų geras ir kilnus daly-kas. Nariai galėtų apie tai pakalbėti. Galima apie tai padiskutuoti. O gal kita vasara galės ir SLA. eks-kursija i Lietuvą-Europą plaukti.

—:—:—

Pavasaris jau čia. Visur žalia-gražu. Tuojuosius vi-ną žiemą mieste žmones traukia i užmiestį gražiąja gamta pasigėrėti.

Pavasariui ir vasarai atė-jus, paprastai ir kultūrinis veikimas iš miesto krausto-si. Rengiama užmies-čiuose įvairūs renginiai: išvažiavimai, piknikai, pa-jurin pasilios renginiai.

Daugelis SLA. kuopų jau yra nutarę turėti savo pa-rengimus užmiesčių. Dau-gelis jau paėmę reikiamas vietas. Jie ten turės gra-žaus laiko ir gerokai paagi-tuos už Susivienijimą Lie-tuvių Amerikoje.

Ar jūsų kuopa jau tarėsi apie rengimą kokio nors po-kičio užmiesčių? Jei dar ne, dar yra laiko tai pada-ryti.

Sekančiame kuopos susi-rinkime pakalbėkite apie tai.

Parengimai yra geras ir naudingas dalykas. Turėki-me jų kodaugiausia. Turė-kime jų visur — mažuose ir dideliuose miestuose; vi-sur, kur tik yra Susivieni-ji-mo kuopa. Tuomet mūsų vardas skardžiai skambės visoje Amerikoje. Tuomet mes gausime daugiau nau-jų narių ir mūsų organizacija augs ir bujos.

Pavasaris. Dirbkime pa-vasario ir vasaros darbus.

KAIP SUSIVENIJIMAS SA- VO NARIAMS GELBSTI.

Susivienijimas Lietuvių Ame-rikoje yra apdraudus ir pašal-pos organizacija. Susivienijimas yra fraternalė lietuvių draugi-ja. Ji savo narius, savo vien-taučius brolius-lietuvius šelpia visomis išgalėmis. Jau nebe naujiena, kad SLA. tukstančių dolerių išmokėta pomirtinių ir pašalpų. Visi SLA. nariai tai žino. Žino apie mūsų orga-nizaciją ir didesnė dalis Ame-rikos lietuvių. SLA. sulošė ir lošia didelę rolę Amerikos lie-tuvių gyvenime.

Yra ir kitų draugijų Ameri-koje. Prie jų irgi daug lietuvių priklauso. Tos draugijos ir gi savo narius šelpia. Bet šelpia, rodos, tik tol, kiek nusako kon-stitucija. Kuomet nariui pri-klusoma pašalpa išsibaigia — jos savo narius apleidžia...

Kitai yra Susivienijime. Su-sivienijimas savo narių neap-leidžia kol jiems reikalinga pa-galba. Šitai gali liudyti tie na-riai, kuriems reikėjo vienokia ar kitokia nelaimė pergyventi. Kad ir nedidelėmis sumomis, bet nariai savo draugus-narius šelpė ir šelpia. Tai tikrai fraternalizmo idėja. Tai tikrai žmoniškumo meilė. Ir tai gali-ma rasti tik Susivienijime.

Pavyzdžių šiam pasakymui yra daug. Bet vieną jų šitai tu-rime po ranka. Štai vienas na-šis, kuris jau baigia savo gy-venimo dienas, siūnčia SLA. vi-sai organizacijai ir SLA. nari-ams atvirai laišką. Savo laiš-ke jis tikrai išlieja širdingumą link mūsų organizacijos. Jis nusako, kaip mūsų nariai sau brolių nelaimėje neapleidžia.

Štai juo laiškas.

„Gerbiameji SLA. 81 kp. Na-riai ir SLA. Nariai!
„Neturiu žodžių nei jėgų, kaip aš galėčiau išreikšti savo sielos jausmus del jų mano vietaučiai. Aš sergu jau šeši metai. Sergu neįgydoma liga — džiova. Pastaruoju laiku prie džiovos prisidėjo dar kita baisi liga — vėžys viduriuose. Ir da-bar mano gyvenimo dienos jau suskaičiuotos ant pirštų...“

„Jūs draugai manęs neap-leidote. Jūs pamiršote savo nuovargį ir atvažiavote mane aplankyti. Ir kaip man buvo linksma jus matyti! Toj, nors trumpai, valandėlę, lyg pamirš-davau kad esu ligonis, jausda-vaus sveikiau ir turėjau dau-giau jėgos su liga kovot. Džiau-giuosi ir esu laimingas, kad pri-guliu prie Susivienijimo Lietu-vių Amerikoje, nes visi kiti žmonės, su kuriais draugavau, mane pamiršo. Bet SLA. drau-gai yra draugais iki mirties.“

„Esu išėmęs visą pašalpą už pirmą ligą. Bet kaip prisimetė kita liga, kuopos sekretorius man vėl prisiuntė \$54.00. Man ašaros rieda ir nežinau ką ir besakyti... Geisčiau, kad šis mano žodžiai pasiektų tuos vien minčius, kurie dar nepatyrė gyvenimo sunkenybių, kurie dar jauni ir tvirti, bet nežino kas jų ateity laukia.“

„Lai gyvuoja Susivienijimas Lietuvių Amerikoje! Ačiu už jusų geraširdingumą.“

Mikas Doykas,
San Francisco Hospital,
Bal. 8, 1928.“

Akyvaizdoje šito, dar kartą galime įsitikinti, kaip savo nariais SLA. nariai rupinasi. Akyvaizdoje šito, visų lietuvių pareiga stoti Susivienijiman Lietuvių Amerikoje. Čia kiekvienas ras tikrą prieglaudą. Čia visiems bus lygiai nelaimėje pagelbima.

Susivienijimas Lietuvių Ame-rikoje yra didžiausia lietuvių organizacija ne tik Amerikoje, bet ir visame lietuviškame pa-sauly. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos randasi virš 310-ty miestų. Susivienijimas dabar yra turtingiausia organi-zacija. Pašalpa kiekvienam lie-

tuviui garantuota. Reikia tik prie šios organizacijos priklausyti. Čia yra maloni-jauki pas-togė kiekvienam lietuviui.

SLA. Nary! Jei linki savo draugui ar pažįstamui gero — prirašyk jį prie Susivienijimo. SLA. nary! Jei nori, kad tavo šeimyna būtų aprupinta nelai-mėje — mirus ar ligoje — pa-sistengk, kad visi prie Susivie-nijimo priklausytumėt!

Kuopos, kurios dar nesurašė-te visų savo miesteliuose gy-venančių lietuvių prie savo or-ganizacijos — pasistengkit tai padaryti prie pirmos progos. Tai padarydami, jūs nuveiksit: didelį, brangų ir labdarinę dar-bą — jūs kiekvienam savo vien-minčiui garantuosite pagalbą nelaimėje.

Burkime visus lietuvius prie šios didelės ir idealingos lietu-vių organizacijos! Čia vieta kiekvienam rimtam ir doram lietuviui. Čia kiekvieną lygiai priglaudžiama, kiekvieną lygiai globojama.

Tai padaryti geriausia proga yra dabar, kuomet eina SLA. Trečias Aukšinis Konkursas. Aukšinio konkurso organizato-riai išnaudokit šitą progą!

SLA. APSKRIČIU DARBUOTĖ

CHICAGOS SLA. NARIAMS.
Jaunųjų Koncertas.

SLA. 6-tas apskritis rengia didelį jaunųjų koncertą sep-tintadienio vakare, gegužės 13 d., Lietuvių Auditorijoje; pra-džia 6 val. vakare.

Šiame vakare bus sulošta du puikūs veikalėliai. „Jonukas melagis“, kurį suloš SLA. 226 kuopos jaunųjų skyrius, po vadovystė ponios S. Cerienės ir „Pumpurėlis“, kurį suloš 36-tos kuopos jaunuoliai, po vadovystė p. Gaubio. „Jaunoji Birutė“, po vadovystė p. P. Sarpaliaus ir p. Grušo jaunųjų orkerstas išpildys puikiausį programą kaip dainų, taip ir muzikos.

Dalyvaukite visi!

Gerbiame SLA. nariai ir na-rės, mums tenka pirmą kartą sutraukti tokią skaitlingą jau-nųjų grupę. Jie visi yra augš-tai išsilavinę mene, muzikoje ir lošime. Visų mūsų gerų lie-tuvių pareiga yra atsilankyti, pripildyti kupiną Auditorijos salę, kad tuo parodytume jau-nuoliams užuojautą. Atsilan-kę, visi gerėsime jaunųjų ta-lentais, jų pastangomis ir jų troškimais, kuriuos jie per mu-šų liaudies dainas ir veikalus išreikš.

Mūsų čiaginiams jaunuoliams yra vienintelis tautinis — lie-tuvybės penas — dainos, kalba ir veikalai. Todėl gerb. Chica-gos SLA. nariai, esate nuošir-džiai kviečiami paremti šį ben-drą jaunųjų skyrių, šaujų ir smagų vakarą.

SLA. 6-to Apskr.
Rengimo Komisija.

SLA. II APSKRIČIO
KUOPOMS.

Gerb. kuopų nariai:
SLA. 2-ro apskričio kuopų de-legatų suvažiavimas įvyks gegužės 27 d., 1928 m., Chicago Heights, Ill. Svetainės vieta 1444 Wentworth Ave. Prasi-dės 12 val. dieną.

Šitas suvažiavimas yra labai svarbus, nes jis yra priešseimišis suvažiavimas. Kuopos, ku-riuos kiekvienam suvažiavimu renkat delegatus, turi išrinkti, o kurios ant visų metų, tai pa-raginkit savo atstovus suvažia-vime dalyvausti. Taipgi įduoki-te jiems kaip kuopų, apskričio, taip ir visos organizacijos rei-kalais sumanymų.

Praeitame suvažiavime buvo nutarta, kad kiekvienoj kuopoj organizuoti jaunųjų kuopeles. Jūsų kuopos delegatai turi pri-sirengti prie raporto tuo klaus-i-mu kas yra nuveikta; o jeigu nieko, tai kokios tam buvo kliutys?

Antras tarimas padarytas

stengtis išskolektuoti mokesčius iš tų narių, kurie nesilanko į susirinkimus. Tie nariai atsi-klieka su mokesčiais, susispen-duoja ir neretai išsibraukia vi-sai. Jų palaikymui reikia iš-rinkti kolektorius. Ar jūsų ku-o-pa jau praktikuoja tai ir kokios pasekmės iš to yra. O gal ko-kios kliutys yra?

Trečias tarimas, kad suvažia-vimo vietoj būtų rengiama vie-tinės kuopos parengimas supa-zindinimui delegatų ir pasilink-sminimui. Šis jau yra daroma ir po suvažiavimo turėsime pa-silinksminimą. Delegatai prie to prisirengkite.

Jeigu jūsų kuopa dar nėra užsimokėjus metinių mokesčių, tai turit tai padaryt dabar. Mokėti reikia po 2 centu į me-tus nuo nario.

Delegatai yra renkami po vie-ną nuo kiekvieno 10 narių.

Kelrodys: Važiuojant auto-mobiliais reikia važiuoti West-ern Ave. Route 1 tiesiai į pie-tus iki Chicago Heights. Bu-sais: galima paimti busą 12-th St. at Michigan Ave., kuris ei-na tiesioi iki Chicago Heights. Kiti busai galima gauti ant Halsted St., bet reikia mainyti Blue Inland.

Su pagarba,
Alex Lietuvninkas,
SLA. 2-ro Apskričio Sekr.,
3331 S. Wallace St.,
Chicago, Ill.
Phone: Boulevard 0714.

IŠ S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

PATERSON, N. J.

IŠ SLA. 101 Kp. Susirinkimo. Balandžio 6 d. įvyko S. L. A. 101 kuopos susirinkimas. Šis susirinkimas buvo laikomas paprastoj dienoj, bet jis buvo šaukiamas ir atvirutėmis ir per organą „Tėvynę“, nes buvo balsavimas SLA. Pild. Tarybos ir rinkimas busiančian SLA. Sei-mui atstovų. Todėl ir narių su-sirinko apie septynius dešimtus.

Po kuopos paprastų reikalų, prieita ir prie svarstymo tulu-narių skundo. Bet delei ger-vės ir santikos mūsų kuopos nariu ir pačios organizacijos, istemas liko likviduotas sutin-kant patiems skundėjui ir kal-tinamajam. Už tai galima tik pagirti. Bet už tai ir tiems mu-sų kuopos nariams yra garbė, kurie kalbėjo už trečiųjų tei-smo likvidavimą.

Buvo pakeltas klausimas kas link tilpusios mūsų kuopos na-rijo J. Treinio korespondencijos pavidale klausimo. Atsakyda-mas i tą klausimą „Tėvynės“ red. SLA. 101 kp. finansų sek-r. J. J. Duljį išniekino ir sykiu net perspėjimą davė kuopai. (Neišniekino, bet tik padarė pastabą, kokią redakcija priva-lėjo padaryti. Red.) Tad na-riai visapusiškai apkalbėjo vir-minėtą korespondenciją ir nuta-rė prieš šėsis, kad J. Treinio ži-nutė nėra teisinga ir net pas Treinis pripažino, kad nebuvo taip sakyta kaip jis parašė.

Buvo išduotas raportas iš priešfaštinio suvažiavimo per delegatus J. Simons ir M. Ra-gauską. Raportas priimtas vienbalsiai.

Buvo priimta vienas naujas narys ypatoje L. Neviera.

Toliau sekė SLA. P. Tarybos balsavimas. Pirmiausia buvo perskaityta oficialis P. Tarybos patvarkymo laiškas. Po to pir-mininkas paskyrė komisiją iš trijų išdalinimui balotų ir balsų suskaitymo, o kurie nemoka skaityti buvo pakviesti prie

SLA. Kalendorius APSKRIČIŲ BEI KUOPU PARENGIMAI

CHICAGO, ILL. 6-to Apskr.
jaunųjų koncertas bus geg.
13 d., Lietuvių Auditorijoje.

stalo, tai jiems balotus išpildė pirmininkas ir abu sekretoriai. Pirma skaitymo balsų pirmininkas leido nubalsuoti ar balsavimas atliktas sulig konstitucijos patvarkymų. Susirinkę vienbalsiai pripažino, kad viskas gerai. Tuomet komisija pradėjo skaityti balsavimo pasekmes ir komisija, suskaičius balsus, paskelbė kiek kas gavo; komisija pripažino balsus vienbalsiai.

Po to buvo apkalbėjimas ar siūsti į busiantį seimą delegatus; rodos vienbalsiai nutarta siūsti, prieš nebalsavo niekas. Toliau nubalsuota didžiama balsų siūsti du delegatus ir apmokėti po penkiasdešimt dol. kožnam delegatui. Prieš rinkimą tulį nariai norėjo paagituoti, ką rinkti delegatais, bet pirmininkas su savo plaktuku sustabdė ir nedavė apkalbėjimui kas būtų tinkamesnis būti delegatu. Tuomet komisijai išdalinus balotus, pirmininkas perskaičiavo kandidatus pavadė ir kvietė tuos, kurie nemoka rašyti, tai komiteto nariai sekretoriai ir pirmininkas parašys už ką norite balsuoti. Po susirinkimui balotų pirmininkas vėl paleido nubalsuoti, ar teisingai balsavimas atliktas. Taip gi liko vienbalsiai pripažinta, kad viskas gerai.

Taipgi reikia pripažinti, kad tuli nariai bei narės neįstengia ramiai užsilaikyti susirinkime, o tas nėra pavyzdžiū. Jei ir toliau tai praktikuosite, tai busime priversti aprašyti per laikraštį jusų kalbas, o pamatė laikraštį, jus patys skaitydami parašite. Tad stengkitės pagerbti vieni kitus, tai bus visiems sveikiau.

Susirinkimas traukė beveik iki dvylikai nakčia.

J. J. Dulkis.

CHICAGO, ILL.
(Town of Lake)

Daugelis SLA. 122 kp. narių netikėjo, ką mūsų veiklys nariai gali nuveikti delei SLA. 122 kp. ir pačių narių labui.

Balandžio 22 d. SLA. 122 kp. turėjo gražią kuopienę su linksmais šokiais. Kuopos narių ir šiaip pašalinių svečių atsilankė pusėtinai daug. Todėl atsilankiusieji nenusivėlė, kad jie atėjo, nes gavo skaniai pavaldyti ir linksmai pasišokti kiek tik kuris norėjo.

Apie 10 valandą vakare pirmininkas visus svečius pakvietė prie užkandžių, kurie suėda ir susėda prie papuoštų įvairiais skanskoniais ir gyvoms gėlėms stalų. SLA. 122 kp. pirmininkas K. Kairis, perstato, kad šį vakarienę yra surengta ne delei pelno, bet delei didesnės narių pažinties ir pagaliaus pakviečia tuos, kurie nepriklauso prie SLA. 122 kp., kad stotų į Susivienijimą ir būtų šios organizacijos nariais ir tuo savo kalbą užbaigia.

Šitokia išskilmė, kaip vakarienė, surengti tai reikia daug darbo, energijos ir pasirijimo. Todėl garbė pripuola rengėjoms ir gspadinėms, o jomis buvo šios narės: A. Salavin, B. Slabaviciūtė, B. Mataitė, H. Savickienė ir nariai P. Markunas, P. Mikulėnas ir J. Vaišvila. Tai jusų draugės ir draugai buvo darbas ir už tai užsipelnę nuo SLA. 122 kp. didelės garbės! Šis įspudingas parengimas ilgai bus atminty.

Kas gi galėtų pasakyti, kad SLA. 122 kp. nariai bei narės nesugebėtų surengti tokių įspudingų parengimų? Jų tai pilnai įrodė šis parengimas.

Reikia pasakyti, kad šis parengimas visais žvilgsniais nusisekė; gauta trys nauji nariai į SLA. 122 kp., o tai reikiška kur yra dirbama, ten yra ir to darbo geros pasekmės.

SLA. 122 kp. yra nutarus vasaros laike surengti išvažiavimą su laimėjimais. Čia ir vėl reikės daug energijos ir darbo. Todėl visos ir visi nariai, kiek išgalint, padirbėkime, o mūsų sutartinas darbas atneš didelę

morale ir materialę naudą delei SLA. 122 kp. Ir tik tokiu būdu eidami kuopą išauginsime iki penkių šimtų narių.

KL. Kairis.

THOMAS, W. VA.
Pranešimas SLA. 232 Kp.

Nariams.
Gerbiameji SLA. 232 kuop. nariai! Šiuo pranešu ir pareiškiu, kad atsiligintumėte su 232 kuopa, o ypač su manim, kaip po finansų sekretorium; ypač tie nariai, kurie esate toliau nuo kuopos. Dauguma yra tokių narių, kurie išvažiavo kitur darbo ieškoti ir prašė kuopos, kad juos palaikytumėte neišbrauktais tol, kol jie galės užsimokėti, bet prabėgus keletui mėnesių jie užmiršta, kad reikia atsilyginti su tais draugais, kurie jiems pagalbėję ir palaikė juos kuopoje gerame stovy. Yra ir tokių narių, kurie paprasčiausiai užmiršė, o paskui kada prabėga ilgas laikas, visai nebemoka.

Draugai, nemanysite, kad taip elgdami pasistatysite save išmintingais, kad nukriausite finansų sekretorių keletu dolerių. Tuo tik suteiksite kuopos valdybai nepasitikejamą delei kitų draugų, nes daugumas žinote, jog angliakasių gyvenimas nepastovus — streikai ir nedarbė. Ant vietos kuopose neturite draugai ir draugės daugumai prigėlėjo uždėdami už bedarbius mokėstis. Su nedarbiais kaip ten nebūtu, bet yra tokių, kurie yra gerai pasiturinti ir net yra tokių gdurolių, kad pasima pašalpa ir daugiau jau nebemoka duoklių. Jeigu draugai neatsilyginsite, ateity neturėsite gėdos paskelbti vardus. O nekurie mano sau, kad jau duoklės už keletą mėnesių užsivilko, išbrauktas liksiu, todėl kitur nuvažiuoju ir vėl prisirašysiu, nes pigiau apsiei. Draugai, galite padaryti didelę klaidą.

Todėl draugai, delei išvengimo nesmagumų — kurie galite meldžiu atsisteisti savo duokles, už ką busiu dėkingas.

Su augšta pagarba,
M. L. Balūnas,
232 Kp. Sekr.,
P. O. Box 128,
Thomas, W. Va.

KENOSHA, WIS.

Padėka 10-tam Apskričiui.
15 d. sausio, Milwaukee, Wis. suvažiavime SLA. 10-to apskričio, dalyvaujant 7-nių kuopų atstovams, tarpe kit ko nutarta suteikti dovanas dviems seniems SLA. ir visuomenės veikėjams — butent Kaziu Brazevičiui ir J. A. Baukui. Vienbalsiai nutarta ir pavesta valdybai nupirkti dovanas. 29 balandžio Milwaukee, Wis. SLA. 10-to apskričio parengime dovanos įteikta su didele ceremonija. Mūsų daug gerbiamas M. Kasparaitis paprašė užsitarnavusius draugus ateiti ant estrados ir drg. M. Kasparaitis perstatė publikai, sakydamas: „žiu rėkite, kurie dirba del tautos ir SLA., tie užsipelno pagarbos ir dovanų“, ir įteikė dovanas vardan SLA. 10-to apskr. ir paprašė, kad mes ką pasakytumėme publikai. Mes, žemiaus pasirašė, ištarėm širdingą ačiū už taip gausias mudviems suteiktas dovanas per SLA. 10-to apskr. atstovus. Visiems draugams, o ypatingai už geras veļilijimus drg. M. Kasparaičiui, tariame širdingą ačiū. Patartume, kad dovanėlė būtų suteikta ir drg. M. Kasparaičiui, kuris dirba su pasivėntimu SLA. ir liet. tautos labui.

J. A. Baukus,
Kaz. Brazevičius.

DETROIT, MICH.

Delko 21-moj Kuopoj įvyko Skilimas.
Daugumas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių pasiskaitė laikraščiuose, kad mūsų kuopa skilo, gal ir nustebės kodėl tai atsitiko? Kodel iš šios

kuopos išėjo tie nariai, kurie kuopą pastatė tokioje augstumoje, kokioje ji paskutiniu laiku buvo? Šitai buvo keletas priežasčių, apie kurias čia pasistengsiu, nors trumpai, pakalbėti ir SLA. nariams paaiškinti.

Reikia pasakyti, kad Susivienijimas nuo to laiko kai mūsų kuopą užvaldė bolševikai jau ne buvo Susivienijimas, bet išrodė kaip ir kokia tai bolševikiška organizacija. Kaip laikrašciai „Laisvė“ ir „Vilnis“ išsivadavo, taip mūsų kuopoje buvo daroma.

Kaip visiems yra žinoma, bolševikams buvo įsakyta (1919 m.) Susivienijimą, kaip „buržujišką“ organizaciją apvalyti, nes mat, bolševikų manymu, tuomet prie Susivienijimo geram darbininkui buvo nuodėmė prigulėti. Keletas jų, kurie yra pasilikę 21-moje kuopoje ir kurie tuomet Susivienijimą buvo pametę, manė, kad Susivienijimas be jų sugrius. Bet išėjo kaip tik priešingai. Jiems iš Susivienijimo išėjus, organizacija pradėjo augti nariais ir pinigais. Pamatę tai, mūsų bolševikai suprato, kad jie padarė klaidą ir pradėjo grįžt atgal į Susivienijimą. Jie grįždami su savim atsivedė į mūsų kuopą ir betvarkė.

Atsirado (1923 m.) ir P. Jačionis. Tik dabar jis buvo ne viešas; jis atsivedė keletą savo vienminčių. Nors tada 21 kuopoje buvo pusantro šimto narių, bet kadangi Jačionis atėjo gerai susiorganizavęs ir atsivedė su savim apie dvidešimt penkis savo vienminčius, tai jie galėjo kuopoje daryti visa, kas jiems tik patiko, nes Susivienijimas L. A. yra pašalpinė organizacija, tai nariai susirinkimus labai mažai lankė.

Atmenu, kada Jačionis tapo didžiuma kuopos pirmininku. Jis išrinktas tik trisdėšimt penkais balsais. Tai pasirodė, kad jau ir tuo laiku esamų dviejų šimtų penkių pešimtų narių, tame susirinkime nedalyvavo nė 75 nariai.

Nuo to laiko 21-moje kuopoje prasidėjo nesupratimai. Bolševikai norėjo kuopą valdyti pagal „Laisvės“ ir „Vilnies“ įsakymo, o kiti nariai tam nepiratė, bet ir nesipriešino; bet dar kita dalis tiesiog pasipriešino. Ir todėl nebuvo susirinkimo, kad būtų apsieita be barnių, be ginėjų ir ermyderių. Buvo net tokių susirinkimų, kur tik per biskį muštynės neįvyko. Jačionį išrinkus pirmininku, kuopa tuoj prirašyta prie bolševikiško sąryšio, kuris tuo tarpu Detroit'e gyvavo. Tik kada sąryšio delegatai išdavė raportą, kad sąryšis nutarė paimti du rusų našlaičius auginti, o Susivienijimas yra suorganizuotas, kad lietuvius arba lietuvių našlaičius šelpti, tai kuopoje kilo didelis nesupratimas: viešai nariai būtinai norėjo, kad prie sąryšio prigulėti, o kiti — kad ne. Jačionis, matydamas, kad nieko iš to neišeis, pasakė, jog kuopa prie sąryšio neprigulės.

Po šio įvykio kuopa šiaip-taip gyveno.

Ant nelaimės iš Susivienijimo prašalintas Bimba. Ir vėl mūsų kuopoje kilo didžiausias trukšmas. Bolševikai į kuopos susirinkimą atėjo gerai susiorganizavę ir paskelbė SLA. Pildomoji Taryba karą. Išties, išrodė, kad visos Susivienijimas būtų sugriuvęs... Bet į kita kuopos susirinkimą atėjo daug bolševikų padėkavojimas tiems nariams, kurie šitą kuopą organizavo, palaikė ir išaugino. Ypatingai p. J. Overaitis, kuris vienas šitai kuopai davė netoli tris šimtus narių. O kur kiti mūsų kuopos organizatoriai, kaip: P. Šlapialis, S. Girštautas? Jie visi yra daug SLA. 21 kp. narių prirašę. Dabar jie bolševikams jau nereikalingi, nes sunkiausias darbas atliktas, kuopa gerame stovy. Per pastaruosius

ties nusibodo, kad vieną sykį net nutarė jokių bolševikiškų atsišaukimų kuopos susirinkime nepriimti.

Ir dar kiek laiko buvo ramu. Ta ramybė mūsų bolševikams labai nepatiko. Tik vienas susirinkimas praėjo, kaip šitai bolševikai vėl atsineša kokią tai iš „Laisvės“ iškarpa. Kuopos pirmininkas Jačionis, nei užrašų raštininku neduodamas, pats tą atsišaukimą iškarpa per skaito. Susirinkime kilo didelis nesupratimas. Bet pirmininkas Jačionis paskiria keletą savo ištikimų draugų už „poliesticus“ ir varo savo darbą pirmyn. Vėliau pora narių paduoda skundą ant tokio pirmininko elgėsiu. Bet pirmininkas atsiveda daugiau savo vienminčių. Pirmininkas lieka išteisintas, o skundikus nubaudžiama po šešis mėnesius atimti kuopoje balsą. Reikia pažymėti, kad vienas apkalbtintųjų net nebuvo susirinkime, bet jis lygiai nubautas.

Susirinkime kilo didžiausias trukšmas. Nors susirinkimas laikytas suvirš keturias valandas, bet jame nei kiek nesvarstytas Jačionis susirinkimo reikalai; reikiška, nesužinota, nei kas serga, ar kas mirė...

Nuo to laiko tikrai permatyta, kad Susivienijimą norima padaryti grynai bolševikiška draugija.

Buvo atsišaukta į SLA. Pildomąją Tarybą, kad padarytų mūsų kuopoje tvarką. Po peticija surinkta du šimtai ir penkios dešimtys parašų. Bet Pildomoji Taryba mažai ką tuo klausimu veikė. Atvažiuoju p. S. E. Vitaitis padarė kuopoje tarydymą ir sugrįžęs į New Yorką Pildomosios Tarybos posėdyje tyrinėmį davinius raportavo. Pildomoji Taryba padarė sekamą nuosprendį: Jačioniu uždraudė lankytis į kuopos susirinkimus per metus laiko, o kitiems nariams — Baronui, Ramanauskui ir kt. — pareiškė papeikimą. Bet ką tokie žmonės paiso papeikimo?! Kaip tik kuopa gavo tokį nuosprendį, tai vieton kad jį priimti ir man dagiai apsieiti susirinkime — pasirodė priešingai. Tuoj padeda reikalą ant apkalbėjimo. Prasideda „gražios“ bolševikų kalbos ant Pildomosios Tarybos. Metama Tarybai visokių neteisingų užmetimų, sakoma, buk tarimas neteisingai padarytas, buk nebuvo teisingai užrašytas. Kitas sako, kad Pildomoji Taryba paskolinusi daug pinigų Sandaros namui. (Kaip žinome Sandara jokio namo niekad neturėjo ir gal neturės ir kaip galima skolinti pinigų nebutam daiktui?) J. Ambrazevičius ant vietos paduoda tinkamą kaslink Sandaros namo pastabą, todėl sėdėjęs užpakaly jo tūlas bolševikas drožė jam per ranką, kad net užrašų knygelė Ambrazevičiui išpuolė... Reikiška, jau buvo pradėtos muštynės; reikėjo tik Ambrazevičiui nenusileisti ir but susirėmimas įvykęs... Gaujau balsą Matuzas. Tas pats narys-bolševikas vėl rečia, kad tylėk, o jei netylėsi, tai duosiu į žandą... Reikiška, dar sykį buvo šaukiamasi prie susirėmimo... Vienko to išvengta ačiū mūsų užkabintų narių šaltumui. Antraip būtų padaryta sarmatos visai mūsų organizacijai...

Taip dalykams esant, dar kurie bolševikai pareiškė, kad jei jus nenorit prie šios kuopos priklausyt galit išieiti. Tai buvo toks bolševikų padėkavojimas tiems nariams, kurie šitą kuopą organizavo, palaikė ir išaugino. Ypatingai p. J. Overaitis, kuris vienas šitai kuopai davė netoli tris šimtus narių. O kur kiti mūsų kuopos organizatoriai, kaip: P. Šlapialis, S. Girštautas? Jie visi yra daug SLA. 21 kp. narių prirašę. Dabar jie bolševikams jau nereikalingi, nes sunkiausias darbas atliktas, kuopa gerame stovy. Per pastaruosius

du metu kuopos organizatoriais išrinkti bolševikiški žmonės, bet kiek jie davė kuopai naujų narių? Dabar eina organizavimas jaunuolių į Susivienijimą. Bet ar mūsų bolševikai rašo savo vaikučius prie Susivienijimo? Visai ne. Jie savo vaikučius rašo prie „Ateities Žiedo“.

Tai gi pasirodo, kad su bolševikais sykiu dirbti nebuvo galima. Kas dar mano, kad su bolševikais galima sykiu dirbti, tai lai pasiklausia pas Apšvietos Draugijos narius. Ten daug ko apie tai sužinos.

Atsiskyrus mums nuo 21 kuopos, žinomas daiktas, bolševikai per „Laisvę“ ir „Vilnį“ leis visokias nesąmones, kad mes suardėme 21 kuopą, smėi mus visokiais budais. Bet tai niekis. Mes nė nereikalaujame, kad jie mus girtų. Jeigu ką per tuos laikraščius giria, tai lietuviams tas nenaudinga ir nereikalinga.

O nariai, kurie atsiskyrė iš 21 kuopos šiandien jaučiasi laimingi. Dabar galėsime, be ginėjų, be partinių politikierių, dirbti naudingą darbą lietuviams ir visai organizacijai.

J. Ambrose.

LORAIN, OHIO.

Iš SLA. 62 Kp. Susirinkimo. SLA. 62 kp. susirinkimas buvo balandžio 1 d. Susirinkimą atidarė pirm. J. Zienius. Susirinkimas ėjo tvarkingai. SLA. Pildomosios Tarybos balsavimas atsibuvo be ginčų, taip kaip įstatymuose nurodoma. Sekančiame kuopos susirinkime, kuris nutarta laikyti geg. 6 dieną bus renkami delegatai į SLA. Seimą. Nors mūsų kuopa ir nedidelė, bet stengsimės ir mes Seime dalyvauti. Taip gi šiame susirinkime rezignavo finansų raštininkas, nes išvažiuoja iš Lorain į Chicago.

V. Danevičienė.

POLEMIKA IR KRITIKA

CHICAGO, ILL.
(Town of Lake)

Kam Rašyti Neteisybę?
„Tėvynė“ num. 16 Vincas Skirmelis rašo apie bal. 1 d. įvykusio SLA. 122 kp. susirinkimo nuotikius. Nieko nuostabaus kad rašo ir labai būtų gerai, kad teisingai aprašytų kuopos darbuotė. Bet kuomet Vincas Skirmelis rašo neteisybę ir puldinėjimus ant SLA. 122 kp. veikėtojų narių, tai tas Susivienijimui neteikia nei garbės nei gi naudos.

V. Skirmelis sako, kad buvo skaityta kokių tai dviejų SLA. narių atsišaukimas, reikalaujant piniginės paramos. Nepasakyta bet gi kur tie nariai gyvena ir kaip jų vardai. Reikiška, skaitė atsišaukimų laiškus, o Vincas Skirmelis nesuprato ir nežinojo apie ką skaitė. Tikrenybėje, tokių laiškų visai nebuvo, išskyrus laišką Pildomosios Tarybos, kur nurodoma kaip reikia užsilaikyti laike P. talsavimo. Tų dviejų narių atsišaukimai yra tilpė organe „Tėvynėje“ ir buvo perskaityti kovo mėnesį įvykusiam SLA. 122 kp. susirinkime ir atidėta apsparstyti balandžio 1 d. susirinkime.

Toliau V. S. sako, kad progresyviai neįskentė neagitavę už savus kandidatus. Jokios agitacijos nebuvo leistina nei progresyviams nei gi kitiems. Man rodos frernalizmo idėja neskyrsto narių nei į progresyviams nei gi į pus-lietuvius. Frernalizmo idėjos yra brolybė lygybė ir draugingumas lygiai visiems SLA. nariams. Bet V. Skirmelis sako, kad vieni SLA. nariai yra lietuviai, o kiti tik pus-lietuviai.

Be to jis sako, kad SLA. 122 kp. vadovauja progresyviai, tai ir leidžiama visoki senosios Tarybos niekinimai. Tegul Vincas Skirmelis pasako: kada ir

kaip yra niekinama Pildomoji Taryba, ir pagaliai tegul nebando visko atbulai apversti. Jog tai nėra P. Tarybos niekinimas neigi šmeižtas kuomet SLA. 122 kp. nariai diskusavo SLA. konstitucijos pataisymo projektą ir kad ji lietuvių kalboje nebuvo atspausdinta SLA. organe „Tėvynėje“, ir pagaliai rimtai šį klausimą apsvarsčius prieita prie išvados, kad P. Taryba šiame klausime nėra kalta, kiek yra kalta Įstatų Komisija. Ir šiame klausime nutarta seimam duoti įnešimas, kad konstitucijos pataisymo projektas būtų atidėtas net kitam seimui. Tai ar tas rodo, kad mūsų SLA. 122 kp. yra įrankis niekinimo bei šmeižo P. T? Aš manau, kad tai yra pagirtinas daiktas, kad SLA. 122 kp. nariai rupinasi organizacijos reikalais. Taip jau V. Skirmelis neturi gėdos sakydamas, kad progresyviai buk naudoja SLA. 122 kp. savo partiniams tikslams. Tegul V. Skirmelis atsako: kokiems tikslams progresyviai naudoja minimą kuopą? Ar tai yra, V. Skirmelio manymu, kad narys duoda įnešimą, kad streikuojantiems mainieriams paukauti iš izdo 20 dolerių, tai yra kokia partija? Keistas yra tas žmogus, besinervuodamas negali nieko atskirti, neigi labdarybės nuo partijų. Tiesa, seniaus, pirmiau šios valdybos, tai buvo 122 kp. naudojama partiniams tikslams ir aukaujama net pinigai po 25 dolerius. Ir šiuose praeituose mieste ir valstijos nominacijų rinkimuose yra panaudotas SLA. 122 kp. vardas delei kandidatuojančio lenko.

Toliau apie sermėgas ir kitus talus nėra reikalo atsakinėti, nes jau tas yra žinoma: kas kalba apie kitą, tas nieko netik nenori dirbti, bet ir kitiems nori pakenkti.

Ateis tas laikas, kuomet paskemingo darbo vaisius pasirodys. Tuomet ir Vincas Skirmelis savas padarytas klaidas pažins.

Kl. Kairis.

Kuopu Susirinkimai

New Britain, Conn. SLA. 34 kuopos mėnesinis susirinkimas įvykusio 10 d. gegužės, 8 val. vakare. Visi nariai malonėkite dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Nepamirškite atstvesti ir savo draugus prirašyti prie SLA. 34 kuopos.

L. G. Kazunas — sek.

Shenandoah, Pa. SLA. 303 kuopos susirinkimas įvyks 13 d. gegužės, J. Abračinsko Salėje, 27 W. Coal St., 2 val. po pietų. Visi nariai malonėkite pributi, nes yra svarbių reikalų apsvarstymui. Neužmirškite užsimokėti ir mėnesines mokestis. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 303 kuopos.

V. V. Vaišnoras — sek.

Nuga-Tone Prašalino Jos Skilvio Trubelius

Štai yra raportas ponios J. M. Blair, Oklawaha, Fla., kuri kiekvienas turėtų perskaityti. Ponia Blair yra 64 metų amžiaus ir prieš vartojimą Nuga-Tone, ios skilvys vis buvo suires, ką tik ji nevalgydavo, jai kenkdavo. Dabar ji gali valgyti bile ką ir skilvys visai lengvai suvirškina. Tai yra žinia žmonėms, kurie turi prastą skilvi, prastą apetita, jie turėtų šias geras gyduoles pabandyti.

Nuga-Tone taipgi pagelbasi nusilpusiems inkstams, puslei, neveikiančioms kepenims arba kitiems svarbiems organams, pataiso svartinę, užkietėjimą, galvos skaudėjimą, svaigulį, silpnus nervus, skaudamus raumenis ir panašius nemalonumus. Jei jus turite prastą sveikatą arba yra sugėdė kokie svarbūs organai, tikrai vartokit Nuga-Tone ir pastebėkit puikų savo pasitaismą, kuris apsirėikš į keleta dienu. Jus galit gauti Nuga-Tone kur gyduolės yra pardavinėjamos. Jei jus vertelza neturi jų savo sandely, reikalaukit, kad jis užsakytu jums iš olesio vaistinės.

Palaikymui puikių plaukų naudok Ruffles

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

- Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
- Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 179 Slocum St., Edwardsville, Pa.
- Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30th St., New York, N. Y.
- Iždininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa.
- Iždo Glob. — J. M. Danielius, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- Iždo Glob. — M. A. Raginskas, Box 144, Plymouth, Pa.
- Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Kontrolės Komisija:

- A. Mikalauskas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- J. Ambraziejus, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- P. Raškinis, 141 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

- P. Grigaitis, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
- P. Bajoras, 417 E. 25th St., Brooklyn, N. Y.
- J. O. Sirvydas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Įstatų Komisija:

- K. Jurgelionis, 3335 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kl. Kairis.

- Z. Šalimienė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

- V. F. Laukaitis, 851 Hollins St., Baltimore, Md.

Finansų Komisija:

- A. Ivas, 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
- B. Salaveičikas, 121 Farmington Ave., New Britain, Conn.
- P. W. Birštonas, Oak St., Shenandoah, Pa.

Sveikatos Komisija:

- Dr. I. B. Bronušas, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.
- Dr. S. Biežis, 3114 W. 42nd St., Chicago, Ill.
- Dr. A. J. Karalius, 3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:

- P. Jurgeliutė, 307 W. 30th St., New York, N. Y.
- P. Petraitienė, 2519 W. 69th St., Chicago, Ill.
- M. Baltuškenė, 2754 Pitkin Ave., Brooklyn, N. Y.

Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

- F. Zivatas, 1823 N. Main Ave., Scranton, Pa.
- J. M. Bučinskas, 76 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y.
- J. K. Maziukna, 1325 Fayette St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Rašo T. J. Kučinskis.

Kilimas ir Puolimas Romos ir Rusijos Imperijų

(Tęsa)

Nuo nužudymo Juliano Caesaro kilo Romoj dideli tarpusaviniai generolų kariai. Generolai, norėdami likti cezaris, papirkdavo kitus, kad nužudytų kardu ar nuodais jo priešus. Nebuvo klausimo Romoj, tarp jos piliečių, kad būtų išmintingas žmogus išrinktas cezaru, kad šalis būtų budovojama, kad buvis būtų gerinamas visų žmonių, bet tik tas cezaru liko, kuris galėjo papirkti, apgauti, apsukt, nužudyti kitus. Priėjo prie to, kad ne senatas rinko Romos cezarius, bet kariuomenė.

Išrinktų cezarių ištvirkimas perėjo visokias ribas. Cezarams nėjo į mintį kaip šalį gerinti, bet kaip kelti baisenes orgijas, ištvirkimus, kurie sunku žmogui šiame amžyje įsivaizduoti.

Visus cezarius ir jų baisesius darbus negalima totokiam trumpam rašte surašyti, tik paminėsiu vieną iš didžiausių Romos tironų kokis tik buvo kokio nors šaly. Istoriai sako, kad jam lygaus nebuvo. Jo vardas buvo Nero. Jis nuodino ir kapojo kardais visus, kurie buvo priešingi jo karjerai tapti Romos cezariu. Jis net nužudė savo motiną, kuri buvo priešinga, kad jis taptų cezariu. Jis nužudė savo seserį — jam skirtumo nebuvo — pasigailėjimo jis neturėjo, žmoniškumo pas jį nebuvo.

Nero likęs Romos Cezariu kėlė tokias orgijas, kurios pereina visokias ribas žmogaus ištvirkimo. Nero pasigavęs gražias merginas Romoj ant gatvių dienos laiku gėdindavo. Suvarydavo vergus ant gatvių ir vyrai turėdavo gėdinti moteris, o Nero ir žmonės žiurėdavo su pasigėrėjimu.

Zudymui savo priešų pas Nero nebuvo ribų. Jis savo aukos kraujuose rankas nusiplaudavo. Priėjo prie to, kad liepos 19 d., 64 mete po Kristui Nero sudegino Romos miestą. Mieste buvo 4,000,000 gyventojų. Nero prisakė, kad miestas degintų taip, kad kuogreičiausia išsiplėtotų ugnis ir kad kuodaugiausia sudegtų žmonių. Kadangi miesto namai buvo mediniai, siauros gatvės, degimas buvo baisus, tukstantčiai žmonij sudegė. Istoriai sako, kad daugiau kaip 160,000 žmonių sudegė. Miestas degė 14 dienų.

Po sudegimui mieste, Nero suvertė bėdą ant krikščionių. Kad užganėdint savo pasiutimą, 14,000 krikščionių apvilko maišais, apliejo smala, pakabino ant stulpų, uždegė smalą ir kuomet tie nelaimingi kankinoti didžiausiose liepsnų kankiose, Nero darė juokus pareikšdamas, kad su degančiais krikščionimis apšviečia Romos miesto gatves — kurių jau nėra — miestas sunaikintas. Nėgana to, dabar Nero surengė arenoj spektaklių, kur tukstantčiai krikščionių buvo atiduota išalkusiems žvėrimis sudrasdyti. Po šių baisių žudynių ir orgijų Nero pats buvo nužudytas.

Po nužudymui Nero buvo

baisių ir gerų Romos cezarių. Kadangi Romos lordai buvo iki žemiausio laipsnio nupuolę, tai nebuvo kalbos, kad gerą ir išmintingą žmogų paskirt cezariu, bet kiek tas žmogus buvo žiaurus, kaip galėjo savo priešus nužudyti, kiek pinigų turėjo del papirkimo, tai tokis galėjo likti Romos cezariu.

Ant galo priėjo prie to, kad Romos imperija buvo išstatyta ant licitacijos. Kas daugiau pinigų duos, tas nupirks Romos Imperiją. Dabar jau liko ne Romos lordai, senatas, ar cazaris valdytojais, bet kareiviai: kas duos daugiau pinigų kareiviams, jie tą apšauks cezaru.

Taip kad Sulpicianus pasiūlė po \$800 kiekvienam se nato kareiviui, jeigu jį Sulpicianas apšauks Romos Caesarium. Bet senatorius Didius Julianus, budamas turtingiausias Romos pilietis, pasiūlė kiekvienam kareiviui po \$1,000 ir pareiškė, kad nereikės laukti pinigų, tuoj bus užmokėta. Ir tokiu budu nupirko Romos Imperiją — 160,000,000 gyventojų. Didius Julianus valdė Romą tarp 185 ir 235 metų po Kristaus.

Šitokiame baisiame valdyne Romos žmonių, nėra įstaba, kad krikščionybė turėjo plačią dirvą tarp Romos vergų. Krikščionys visą agitaciją varė slapta. Jų susirinkimai buvo pelkėse ir urvuose kalnuose iškasti. Baisus krikščionių buvo persekiojimas ir kankinimas. Visokios niekšystės, viršinių žudymai buvo suversta bėda ant krikščionių.

Generolai kad likti Romos caesariais, palaikydavo išdalies krikščionių pusę, kad gavus kareivių del kovos su savo priešais. Romoj tėsėsi nepalijaujami tarp generolų karai. Daugiau nebuvo kur ir nebuvo galima užkariauti svetimų šalių, nė vergų, nė turto prisiplėšt iš niekur negalima. Šalis nualinta, kiek generolų, tiek Romos carų. Krikščionybė plėtojasi, agitacija tarp vergų ir prispaustų laisvųjų, kad jie prieš Dievą visi lygūs, kad vergija bausis prasižengimas prieš Dievą. Romos užkariautos tautos sukyla, sumuša Romos kareivius — armija kuri per šimtus metų buvo nepergalima, liko beveik bevėrtės.

Iškyla pagarsėjęs Atella. Jis ateina iš Azijos su milionu kareivių. Eidamas, pakeliui, mažas tautas sunaikina kaip audra jeigu Atellai pasipriešino. Lietuvių tautos šaka Herulijai Gerulijai stoja šalininkais Atellos del kariavimo ir prisiplėšimo turto. Atella užkariauja Romos žemes ir patį Romos miestą. Taip kad 473 po Kristaus Atella sunaikina Romos Imperiją. Atella pasitraukęs iš Romos miesto, 473 mete, iškėlė didelę puotą, nuėjęs gult ir nuo gėrimo ir persiėdimo miršta. (Tuli padavimai sako, kad Atellą nužudžiusi jaunavedė — lietuvaitė. Red.). Tokiu budu dingo Atella ir jo užkariautos šalytys. Jo kareiviai lieka tarp

Europos žmonių, daugiausiai Vengrijoj. Šiandien nėra nė Romos nė Atellos Imperijų.

Taip Romos Imperija išgyvavus nuo 500 metų prieš Kristų iki 473 metų po Kristaus pražuvo kaip galinga Romos Imperija.

Romos žuvinimas yra svarbiausia priežastis, tai ekonomiška priežastis. Romos valdininkams nerupėjo ir nesirupino kaip šalį tvarkyti, kad šalies žmonės gamintų turūt ir juo naudotųsi; valdininkams rupėjo kiek šalių užkariauti, kiek vergų pargabent, kiek aukso generolai pargabens, ir kad su užkariautu turtu kelti tokias orgijas, kokias tik gali išgalvoti. Kol galėjo užkariauti svetimas šalis, turto prisiplėšti — Romos Imperija gyvavo, buvo garbė buti Romos kareiviui, vadintis save romėnu. Kaip tik daugiau turto negalėjo prisiplėšti, šalies gyventojai nieko nepagamina, vergų ir laisvųjų gyvenimas pasibaisėtinas, nepagamindama šalis turto del savo palaikymo išgyvavus Romos Imperija didžiausioj savo galybėj, apie 442 metu, kaip istorikai sako, šalis pražuvo. Išnyko tauta ir

(Daugiau bus)

Kilnios Moterys

A. a. L. Šliuapienei Minėti.

Lietuvos moterys iki nesenos praeities platesniame visuomeniniame gyvenime niekuo nebuvo pasižymėjusios, juoba, kad moterims buvo skaitoma žemesnio tobulumo ir mažesnėmis teisėmis kaip vyrai.

Mat vyrai eina karan — taip buvo sanprotaujama — vyrai baudžiavos metu ponams vergavo, vyrai visokiose suėgose dalyvauja. O kur moterys? Jos augina vaikus, namuose trisiasi ir bažnyčią lanko. Be to, moteris turi žinoti, kad jos valdovas-viešpats yra vyras. Ką dirbo vyras tai skaitoma kilniu ir sunkiu darbu, gi moteris darbas niekai. Moteris, kaip motinos, niekas neįvertina, nebent ji pati. Jos motiniškos pareigos, skausmai, vargai neįkainojami. Aiškiau sakant, vyrai buvo vergai ponų, moterys — vyrų vergės. Tokiu vyrų nusistatymu tenka dar daug pastebėti ir dabar kaime, o kai kada ir inteligentų tarpe. Bet jų čia neliesime.

Taip tėsėsi šimtus metų. Bet gyvenimas vietoje nestovi, viskas keičiasi, mainosi. Visokios fanatiškos dogmos miršta su praeitu laiku ir užleidžia vietą naujoms tobulesnėms idėjoms. Lietuviai, būvę vergai, susilaukė šviesesnės dienos; patvys liko valdovais ir valdomaisiais. Vergo vardas liko tik istorijoje.

Lietuvos moterų, kurios emė reikalauti sau ir kitoms lygių su vyrais teisių, kurios kėlė moterų susipratimo obalsius, kad joms kaip ir vyrams lygiai priklauso gyvenimo teikiami džiaugsmai ir liudėsiai — nedaug tokių moterų buvo. Pirmosios, kurios pradėjo aktyviai darbuotis visuomeniniame gyvenime ir lietuviškoje spaudoje, yra mums žinomos rašytojos — visuomenininkės: Žemaitė (Zy-

mokslas dailės ir literatūros. Šiandien viską tą randame Romos griuvėsiuose.

Rusijos Imperija.

Nekalbėsiu apie Rusijos istoriją, nes skaitytojai maž daug ją žino. Mano supratimu, Rusijos šalis suološė panašią rolę istorijoj kaip Romos Imperija. Kiekvienos šalies istorijos pradžia yra neaiški. Raštu nebuvo. Naudojamos tik padavimai iki prasidėjo raštai ir istorijos užrašymai.

Rusija taip pat prasidėjo iš mažumos. Slavų rasės žmonės kuomet pradėjo apsigyventi kur dabar Massova ir teritorijos; gyventojams reikėjo valdininko — karaliaus — caro. Apšaukti iš savo slavų rasės karalių nėra patogu, delto kad kaip tos pačios tautos bus karalium, ir kokį valdininką aprinksi karalium; vieną aprinksi, kitas bus priešingas. Tuo laiku Švedija buvo galinga ant karo lauko šalis. Todel slavai pasiuntė atstovus į Švediją, kad švedų karalius duotų slavams gerą valdininką, kuris būtų slavų karaliumi. Švedų valdininkai pasiunčia slavams valdininką vardu Russ.

(Daugiau bus)

Jonu Šliupu, buvusiu tuomet tik 5 klasėj. Toji pažintis padarė ją pilnai sąmoninga ir karšta Lietuvos patriote.

Jau 1882 m. ji pradėjo rašytojos-poetės darbą. Rašė eiles ir „Aušrą“. Jos eilių randame kelis metus „Aušroje“ ir „Aušros“ kalendoriuose. Pasirašydavo Eglė ar Aglė.

Drauge su J. Šliupu juodu susitarė, parašė populiarią universalės mokyklos knygele „Abėcėlė“, kurios buvo išplatinta 6,000 ekzemplorių.

J. Šliupas del lietuviškojo veikimo 1884 m. buvo priverstas slapta išbėgti Amerikon. Jie buvo susitarę vestis ir 1885 m. Liuda nuvyko pas Joną Amerikon, kur juodu netrukus ir vedėsi. Nuo tada iki jos mirties jie buvo neatskiriami vienas antro padėjėjai, draugai.

Amerikoje ji emė bendradarbiauti aktingai tenyškietėje spaudoje ir visuomeniniame darbe. Rašė eileraščius, straipsnius, korespondencijas ir laikraščius: „Unija“, „Lietuviškąjį Balną“, „Vienybę Lietuvininkų“ ir kitus. Be to ji pirmoji lietuvi moteris Amerikoje, pradėjusi aktingai dalyvauti lietuvių visuomeniniai politiniame gyvenime ir net sakyti prakalbas, kas iš pradžių buvo tikrai nepaprasta sensacija, nes iki tol tik vieni vyrai dalyvavo ir kalbėdavo susirinkimuose. Pirmoji tat Šliuapienė praskynė kelią Lietuvos moterims plačiam visuomeniniame gyvenime. Kaip kalbėtoja ji buvo nepaprastai gabi ir iškalbinga; per jos kalbas kartais žmonės, sako, verkėdavo iš susijaudinimo. Viena iš geriausių jos kalbų buvo pasakyta 1886 m. New York'e per Lietuvos Krikščio 500 metų sukaktuvių minėjimą.

Amerikoje budama ji parašė vieną komediją „Nesipriešink“, kuri mūsų jaunomenės dar ir dabar su pamėgimu dažnai vaidinama.

Amerikoje Šliupų namai buvo virtę lietuvišku žydiniu. Šliuapienė buvo to žydinio siela. Ji gerai pažino žmones ir mokėjo juos įvertinti. Čia nuolat lankydavosi lietuviai veikėjai, tar davosi, posėdžiavavo. Šliupai gyvendami Amerikoje priurušė dirvą lietuvių sulenkintų lietuvių tarpe ir paruošė daug lietuvių veikėjų kultūriniam ir politiniam darbu. Jie skatino rašyti Daukšį, Endziulaitį, Paukštį ir kitus. Po 1905 m. emė daug lietuvių emigruoti Amerikon. Šliupų namai visiems buvo geriausia prieglobstis. Nebuvo nė vieno žymesnio Amerikos lietuvių veikėjo, kuris nebutų ku nors pasinaudojęs iš Šliupų.

Grižus Lietuvon Šliuapienė nenustojė domėtis ir rūpintis Lietuvos reikalais, bet jaunystėj suardyta sveikata neleido aktingai dirbti. Dažnai sirgdavo, o paskutiniams tris metus nekėlė iš lovos. Sirgdama sekė Lietuvon politinį ir visuomeninį gyvenimą iš laikraščių ir pasakojimų namiškių ir ją lankančių giminių, pažįstamų.

Kovo 8 d. mirė palikdama vyrą Dr. Joną Šliupą, dvi

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

ABELNAS ŽMOGUS.

Nors širdis kraujuose plauktų,
Gyvenk ir juokis... ir juokis.

Abelnas žmogus, kurs sutinka su tuo „gyvenk ir juokis“, yra laimingesnis negu tas, kurs visą savo amžį riauškių ant savo kaktos niekuomet neištaiso.

Iš pat mažens aš neturėjau progos sėdėti mokykloje, taip kaip daugelis mano tėvo kaimynų vaikai sėdėjo, nes nuo trijų metų amžiaus aš netekau tėvo. Bet skaitytojui tas nesvarbu. Jam svarbu tai, ką šiandien aš jam galiu pateikti. Kaip ten būtų nebuvo, iš pat jaunų dienų, tik atsiradus lietuviškai „Aušrai“, aš begalo mėgau skaityti. Vėliau, pasiekus šią šalį, skaitydavau pamokinančią literatūrą, atitraukdamas po kelias valandas saldaus miego, po sunkaus darbo. Skaitymas rodos mane stumtė stumtė pirmyn. Todel išmokino gyventi ir juoktis.

Tokių žmonių, kaip aš, yra gana daug. Jie iš mažens ir užaugę jokio spesifinio pleno gyvenimui niekuomet neturėjo. Na, ir ką gali sau nusistatyti žmogus, kuris iš mažumės sistematino mokyklos lavinimo neturi. Juk tik tie laimingi, kurie turėjo progos atsiekti-baigti augštus mokslus ir pastoti vienos ar antros kokios socialės mokslo šakos profesionalais! Tokių žmonių gyvenimui kelias nustatytas. Baigęs savo pamylėtą mokslo šaką, stojęs į pasirinktą kelią, jis tik gyvena ir juokiasi. Taip, juokiasi, bet ne visi. Jei visi baigusieji kokią nors mokslo šaką juokytųsi, tai iš advokatų nepavirtų į daktarus, iš kunigų į ukininkus ar diplomatus, iš redaktoriaus į profesorius, iš kurpius į ministerius ir priešingai.

Kiekvieno žmogaus troškimas yra gauti iš gyvenimo kuodaugiausiai smagumo. Tie smagumo troškimai yra begalo įvairūs, nevienodi. Vieni trokšta to, ko kiti nepakenčia. Viena žmogus randa smagumo lankyti pas kaimynus, pas gimines ir pažįstamus. Kito gi negalima iš namų pro duris išvesti. O jei tam žmogui reikia gatvekarui ar traukiniu važiuoti, jis jaučiasi begalo nesmagiai, kuomet kitas, išgirdęs traukinį dundant ar švilgiant, negali ramiai nusėdėti; tartum paėmęs kepturę jis bėgtų į stotį, kad nepavėlavus traukinio.

Vienas turi smagumo rūpinis ir taupyti pinigus juodai dienai, kuomet kitas atiduoda kruvinai uždirbtą paskutinį centą už degtinės lašelį, nepaisydamas rytojauos dienos. Vienas mėgsta linksmus žmones, kurie gyvena ir juokiasi, kitas tokių žmonių nepakenčia, pravardžiuoja juos, suranda visokius nebutus daiktus, apkalba, buk tai gyvena nemoralium gyvenimu; pasak jų, visiems rodydami dantis ir džiaugiasi iš jų, kurie moka kuodaugiausia išmislų paleisti ant kitų.

Galėtumem prirašyti kelis tokius laikraščius kaip „Tėvyne“ pavyzdžių kaip nevienodai žmonės patenkinami iš gyvenimo gauna. Vienas neužginčijamas faktas gyvenime yra tas, kad kiekvienas žmogus trokšta kuodaugiausiai gauti pasitenkinimo iš gyvenimo.

Aišku ir tas, kad sėdėdamas prieangy rankas sukeičęs, kojas atkišęs prieš saulę, nieko niekad nemastydamas ir neveikdamas nesulauksi iš gyvenimo pasitenkinimo, nežiurint kaip trokštumei to, ko širdis reikalauja. Jei nedirbsi, nesijudinsi, tai pradėsi musyti taip, kaip kad vanduo maurašis apsitraukęs. Visi geriausi troškimai bus tik sapnai. O ar kas iš sapnų pralobo? Ar per sapnus kur nors nulėkė, ar nuvažiavo? Ar sapnuose valgydamas skaniausius valgymus buvo sotus išbudęs?

Tiesa, laikas ir vieta turi buti viskam. Ne visą ištisą laiką galima sėdėti ramiai. Ne visą laiką dirbti prakaituoti. Ne visuomet strapinėti girtam, neigi ištisai sėdėti opeje ar klauasyti ką kitas tau kalba, kad galėtum gyventi ir juoktis. Reikia turėti permaining. Kas sėdi po 15—18 valandų dienoje prie protiško darbo, neilgai tegali traukti; jo nervai per dienas įtempti daugiau veikia ant sveikatos, negu prakaitą išspaudžiantis sunkus fizinis darbas. Sitą pareiškimą aš darau iš prityrimo, nes man teko dvyliką metų anglių kasyklose praktikuoti ir devynis metus Susivienijimui Lietuvių Amerikoje sekretoriauti. Aš žinau, kuris iš šių, taip toli skirtingų, darbų daugiau energijos atima. Jei man dirbant pastarąjį darbą nebūčiau mokėjęs gyventi ir juoktis, jų šitų ruožų neskaitytumet.

Ką reiškia gyventi ir juoktis? Nei daugiau nei mažiau kaip tą: buti pasitenkinusiu iš to, ką turi. Jei tu turėsi visko, ko tik gali turėti tose apylostose, kokiose tau tenka gyventi, o turėsi visuomet kaktą suraukęs, tai gali netekti ir to, ką turi. Atsimink, kad prie to, ką tu turi, tau niekas nieko daugiau nepridės, jei bent daugiau vargo tau viskas. Todel ar negeriau gyventi ir juoktis, buti patenkintu tuo, ką turi. Atsimink, kad ir mūsų daugiau galima pagauti su medum, negu atsi. Tad gyvenk ir juokis, ir svietas kartu su tavim juoksis. Jei busi sušluręs ir verksi, tai verksi sau vienas.

dukteris: Dr. Aldutė Šliuapiūtė (dabar Ukmergėje) ir Hipatiją (ištekejusią už p. M. Yčo) ir sunų Kęstutį. Juos ji išaugino tikrais lietuvišiais patriotais, tokiais kaip ir tėvai.

Antrąją Velykų dieną ją palydėjo į kapus daugelis visuomenės veikėjų, senų žilagalvių aušrininkų, varpininkų ir daug jaunuomenės. Prie kapo pasakė atsisveikinimo kalbas: Dr. K. Griuvius, L. Gira ir M. Yčas. Ant kapo sudėta daug vainikų.

Atsisveikinant tą milžinę tautos darbuotoją, pirmąją lietuvi moterį aušrininkę, rašytoją, poetę ir visuome-

nininkę, kuri tiek daug yra prisidėjusi prie pastatymo mūsų tautos rumų, kapinėse visų susirinkusių buvo liudna nuotaika ir tulas žilas senelis aušrininkas ir varpininkas, žaliukelis jaunuolis, minty tardamas jai paskutinį atsisveikinimo žodį, ašarojo.

Ir mes sužinojė apie Šliuapienės-Eglės mirtį, valandėlei susikaupkime ir tylejimu pareiškime jai pagarbą. Lai buna Tau, Eglė — tautos dukte, lengva tėvų žemė, kurią labai mylėjai ir del jos ir savo brolių-sesijų gerovės visą savo anžių dirbai.

J. K. Beleckas.

VIETINĖS ŽINIOS

PASKUTINIS PRIMINIMAS.

Dar kartą ir paskutinį kartą primename „Tėvynės“ skaitytojams, kad sekama sekmedieny, gegužės 13 d., Engineering Auditorijoje, 29 W. 39 St., New York, 3 val. po pietų, įvyksta artistės Helenos Aušriūtės koncertas. Jau kelias atvejais buvo rašyta „Tėvynėje“ apie p-lės Helenos kvalifikaciją kaip artistės, pasižymėjusios Italijoje žymiose teatruose, dabar prisieina tik priminti kiekvienam lietuviui ir lietuvaitei New Yorko apylinkėse, kad mūsų pareiga iš mūsų pačių tarpo kilusį talentą įvertinti ir kiekvienam atsilankyti į jos pirmąjį koncertą. Netik patiems atsilankyti, bet ir savo draugus ir pažįstamus pakalbinti, kad atsilankytų.

JUOZAS BABRAVIČIUS, žymusis lietuvių dainininkas-tenoras.

Svetainė lengvai pasiekiami iš visų dalių miestų ir iš Long Island miestelių. Reikia važiuoti by kuria urvakelių (Subway) linija iki Times Square stoties ir čionai išlipus grįžti į 39-tą gatvę ir netoli 5-tos Ave. į vakary pusę yra Engineering Auditorium sale. Graži ir jauki koncertams svetainė ir be jokio klaidžiojimo lengvai pasiekiami iš visų dalių New Yorko ir net iš apylinkių, nes Times Square yra centras visų urvakelių linijų ir iš visur galima už 5 centus į šią stotį atvažiuoti.

Paremkime pastangas jaunos lietuvaitei, kuri ilgų metų išsilavinimu pasiekus dainos viršūnių ir siekia pirmieji scenos Amerikos gyvenime. Ji pilnai tam prisirengus ir jai daug pagelbėsime visi savo atsilankymu į jos pirmą koncertą. Kuomet įvertins lietuviai savo tautos talentą, tuomet ir svetimaučiai kitaip pažirs ir mūsų talentingą menininkę. Todėl visi kas gyvas į Artistės Aušriūtės koncertą, kuris įvyks sekamo sekmedienio popietį.

Aš Busiu.

VISI RUOŠIASI ARTISTO BABRAVIČIAUS KONCERTAN.

Pereitam „Tėvynės“ numery jau buvo pranešta, kad New Yorko-Brooklyno lietuvių burelis rengia Amerikos lietuvių tenorui Karaliui Juozui Babravičiui koncertą. Šis koncertas bus atsisveikinimo šventė su visos Amerikos lietuvių mylimu artistu Babravičium, kuris tuojau po koncertui išvažiuoja Lietuvon. Kiek teko girdėti, tai p. Babravičius ruošiasi vykti tėvynės su kito Amerikos lietuvių menininko p. P. Bukšničiaus vadovaujama ekskursija gegužės 30 d. Kad mūsų didžiulės kolonijos lietuviams nepasilikyt sarmatos išleidžiant žymiausių Amerikos lietuvių dainininką be atsisveikinimo koncerto, tuo tikslu ir yra rengiamas šis pažymėtinis koncertas.

Artisto J. Babravičiaus koncertas įvyks sekmedieny, gegužės 27 d., Engineering Auditorijoje, New York, 3 val. po pietų. Toj pačioj svetainėje kur ir p-lės Aušriūtės koncertas bus. Kas nenori kuodažniausiai išgirsti dainuojant mūsų visų mylimą artistą Babravičių? Todėl ir rengiasi visi į jo koncertą, nes po šios progos gali negreitai galėsime vėl susitikti su p. Babravičium ir klausytis jo žavėjančio dainavimo. Labai gaimas daktas, kad p. Babravičius pastoviai apsigyvers Lietuvoje ir jau negalės dažnai Amerikos lietuvių aplankyti. Todėl dabar visi nepraleiskite šios progos neišgirdę p. Babravičiaus dainavimo — visi atsilankykite į rengiamą jam atsisveikinimo koncertą.

Bilietus geriausiai nusipirkti iš anksto, nes tokiu būdu gali-

ma pasirinkti kuogeriausius bilietus. Bilietai parduodami „Vienybėje“, „Garse“, „Tėvynėje“ ir kitose Brooklyno lietuvių įstaigose. Taipgi ir pas atskirus rengimo komiteto narius galima gauti bilietų nusipirkti. Kadangi koncertas yra rengiamas gražioje svetainėje New Yorko, tai pasistengkime bilietus parduoti ir kulturingiems svetimtaučiams, nes su tokiu dainos talentu, kaip mūsų artistas Babravičius, galime pasididžiuoti prieš kulturingus amerikonus ir kitas tautas. Visi prisidėkime prie šio koncerto pasisekimo, kad tinkamai atsisveikinus su mūsų tautos brangenybe, su Amerikos lietuvių mylimu artistu Babravičium, kuris nemazai prisidėjo prie Amerikos lietuvių vardo pakėlimo kulturingo pasaulio akyse. Visi ruoškimės ir kitus kalbininkime artisto Babravičiaus atsisveikinimo koncertan.

Vienas Rengėju.

ISKILMINGAS APVAIKŠČIOJIMAS.

Gegužės 19 d. Brooklyne įvyksta apvaikščiojimas Lietuvos Seimo 10 metų sukaktuvių, kuris šimet bendrai apvaikščių Katalikų Federacijos skyrus ir Tautininkų Klubas. Apvaikščiojimas susidės iš trumpų patriotiškų prakalbų, dainų programos ir paskui — didelio baliaus. Tas viskas įvyksta Klaščiaus Salėje.

Dainų programą išpildyti yra pasizadėjęs Lietuvių Operetės Choras, vedamas p. Ks. Strumskio, taipgi kiti du chorai — kun. Remeikos ir kun. Kodžio parapijų.

Taigi kaip matosi bus labai gražus vakaras. Brooklyno ir apylinkės lietuviai ir lietuvaitei šiosse iškilmėse.

Lietuis.

TRUBADURŲ KONCERTAS.

Sekmedieny, gegužės 6 d., Klaščiaus Svetainėje įvyko neseniai gimusio Trubadurų Kvarteto rengiamas koncertas, krikštynos ir balius. Parengime dalyvavo apie penki šimtai rinktinės publikos. Programe dalyviai savo pareigas atliko neblogai.

Trubadurai (S. Kažemėkas, M. Šteinys, F. Morkus ir K. Saurusaitis) išpildė gana platų ir turiningą programą. Jie su dainavo visą eilę rinktinių dainų. Tų tarpe: „Trubadurų Dainą“, „Ant Kalno Karklai“, „Gamtą Graži“, „Močiute mana“, „Shuberto Serenada“, „Tekė Dukra už Kriaučiuko“, „Miegok Saldžiai“, „Atėjo Rudenėlis“, „Ilgū Man ant Svieto“ ir „Fordukas“. Poniai Strumskienei padedant Trubadurų Kvartetą išpildė dar šias dainas: „Naktis“ ir „Villa“ (pastaroji iš operos „Linksmas Naktis“).

Panelė Aldona Kriaučiunaitė vykusiai pianu paskambino solo „Ich Lieb Die“, „Valse G Flat Major“ ir dar vieną dalykėlį.

Kažemėkas ir F. Morkus dainavo šias dainas: „O, kaip Gražu Čia“ ir „Kriki Čaik“.

Ponia M. Strumskienė pastebėtinai gražiai padainavo: „Mano Sieloj Šiandien Šventė“, „Bernužėli, Nevesk Pačios“ ir naują P. Sarpaliaus dainą „Duk ružėle“.

„Dunojaus Bangos (šokis) vykusiai pašoko Eugicė Valutka.

Strumskienė ir Saurusaitis padainavo duetą iš operos „Laima“ ir „Skambančios Stygos“.

Operetės Choras padainavo: „Kur Du Stos“, „Sėdžiu už Stalio“, „Saulė Tekėjo“, „Molio Uzbonas“ ir Vilnius“.

Pirm Operetės choro dainavimo pasirodė ir kompozitorius-humoristas A. Vanagaitis. Jis padainavo keletą dainelių, pasakė kelis juokus ir deklamaciją. Po Vanagaitio ėjo Trubadurų Kvarteto krikštynos. Ceremonijos buvo gana juokingos ir tuo pačiu tarpu įspudingos. P-as Vanagaitis, kaipo Trubadurų krikštatinė pasakė atitinkamas krikštynoms eiles, palinkėjo Trubadurams visuomet dainuoti ir ilgai-ilgai gyventi. Kuma buvo ponia Strumskienė. Ji taip gi pasakė atitinkamą prakalbėlę ir linkėjo Trubadurams geriausių pasekmių: dainuoti, niekad neapsivesti ir savo vaikučius gerai lietuviškai auklėti.

Visas programos išpildytas gana gerai. Ypač labai gražiai šį sykį pasirodė ponia Strumskienė. Ji šį sykį dainavo pastebėtinai gražiai ir lengvai. Jos dainavimu publika buvo labiausiai patenkinta.

Po koncertui buvo šokiai. Susirinkusieji, ypač jaunimas, kurio dalyvavo labai daug, smagiai ir linksmai pasišoko.

Trubadurams linkėtina gyvuoti ir ateity kaip vietinius taip ir apylinkių lietuvius savo dainomis linksminti.

Buvau.

LANKĖSI REDAKCIJOJE, IŠVAŽIAVO LIETUVON.

Užpėreitą trečiadienį, geg. 2 d., „Tėvynės“ Redakcijoje ir administracijoje lankėsi SLA. 306 kp., Danbury, Conn. pirm. Ignas Žukauskas, vice-pirm. Mikas Vaitekutis, sekr. Vincas Vaitkauskas ir ižd. Andrius Radzevičius.

Kuopos pirm. gerb. Žukauskas išvažiavo Lietuvon su „Vienybės“ ekskursija, todėl visą kuopos valdyba jį palydėjo į laivą ir prie progos aplankė savo organizacijos įstaigą. Visi apsilankiusieji patenkinti pamatę SLA. organizacijos raštinę bei administraciją.

Gerb. pirm. Žukauskiui linkime laimingai pasiekti Lietuvą ir paviešėjus grįžti atgal į Ameriką ir vėl mūsų organizacijoje darbuotis.

KOMPANIJA LAIMEJO PAKĖLIMĄ VAZMOS.

Ilgai ėjusi žodžių loša pagaliao užsibaigė skandalu tokiu, kad niestas gali pralošti, o urvakelių IRT. kompanija laimėti puikų grobį — tai pakėlimą vazmos nuo 5 iki 7 centų ant visų šios kompanijos urvakelių ir keltakelių (subways) ir elevatorų. Nesa toki leidimą šiai kompanijai davė United States Statutory Court.

Miestas apeliavo šį nuosprendį į Jungtinių Valstijų Aukščiausį Teismą ir pakėlimas vazmos pratęstas iki rudens. Nuo gegužės 14 d. turi prasidėti išnagrėnėjimas visos bylos. Tačiau ar politikieriai išgelbės 5 centų vazmą? Perilgai jie su tuo klausimu žaidė ir todėl jis gali baigtis miesto pralaimėjimu, kas tikrenybėje būtų visuomenės pralaimėjimu.

AMERIKOS SKOLA.

Washington, D. C. — Balandžio mėnesy valdžia atmokėjo \$89,125,067 valstybės skolų. Neatmokėtų skolų dar yra \$17,847,691,931.

DIDELIS BALIUS

SLA. 143 kp. rengia linksmą balių 12 gegužės, French Roof Svetainėje, 1610 Washburn St., W. Scranton, Pa. Pradžia 7 val. vakare. Apart šokių bus skanių užkandžių ir minkštų gėrimų. Įžanga: vyrams 35c., moterims 25c., vaikams 15c. Visus širdingai kviečiame atsilankyti. Rengėjai.

Paieškojimas

Aš Antanas Gustaitis, Jono Gustaitio sunus, paieškau dėdės Dominiko Grigaičio, kuris gyvena Chicago, Ill. Jau 20 metų kaip nesimatėm. Turiu svarbų reikalą, todėl meldžiu atsiskaityti, arba kas apie jį žino, meldžiu pranešti, už ką busiu dėkingas. ANTANAS GUSTUS, 56 Straight St., PATERSON, N. J.

I R IŠ LIETUVOS

per BREMENA ant didžiausio ir greičiausio Vokietijos laivo COLUMBUS Arba ant kitų laivų šios linijos Tikslai aštuonios dienos ant vandens Puiki trečia klasa — Tikslai kalutas Kreipkitės prie vietos agento arba 32 Broadway, New York NORTH GERMAN LLOYD

GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE“ „TĖVYNĖJE“

PUKIAUSIAS IR GRAŽIAUSIAS MUZIKALIS LAIKRODIS PASAULYJE

Stebėtinai graijantis laikrodis ir tas yra naujusias laikrodis išradimas. Tas laikrodis parodo valandas ir minutes, kaip ir kiekvienas kitas. Padarytas stipriai, gražiai apdirbtas ir laikys visam amžiu. Jeigu mylite eirdėti gražia muziką, nereikia jums mētyt pinigų už visokius muzikaliskus instrumentus, pavzdžiu: pianu, fonografo, smuikos, korneto ir tam panašiu. Jums teikė tik pasukt raktą viršuje to laikrodžio ir jis grajins gražias dainas ir melodijas, kurios palinksins jus ir jus draugus. Jis grajina 15 minučių su vienu užvedimu ir kiekviena sykį užvedus erajina skirtingas melodijas. Laikrodis apurpintas mechanizmu, kad muzikos voliuikai persimaino patys. Tai didelės vertės laikrodis, nes šale laikrodžio turi dar ir muziką. Tokį laikrodį reikėtų turėti kiekvienam namc. Ir jus to laikrodžio niekur negalite gauti kaip tik pas mus. Tikra kaina to laikrodžio \$18.00. Kiekvienas, kuris iškirps šį apgaršinimą ir prisius mums užsakvma gaus šį laikrodį už \$8.45. Mes neraršome pinigų už anksito, tik parrašyk savo vardą ir adresą

Practical Sales Company, Dept. 418, CHICAGO, ILL.

DABAR UŽSIRASYK 'AMERIKOS LIETUVI'

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramiai pasiskaitymu, naudingi moksliski straipsnių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekandčio gruodžio mėnesio bėgy, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninį kalendorių. Užsirašyk dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti AMERIKOS LIETUVI, pardavinėk knygas ir gražias laiškam popieres. Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokite taip: „AMERIKOS LIETUVIS“ 14 Vernon Street, WORCESTER, MASS.

Reumatizmas sauggėlė

Nesikankykite savęs skausmai. Reumatizmas, Sausgėlė, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui; nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPANUND mostis lengvai prašina viršminėtas ligas; mums šiandie daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtėnis 75c. Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“, augalais gydysis kaina 50 centų. JUSTIN KULIS 3250 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

Tel. Mansfield 9349 Dr. Ed. W. ŽUKAUCKAS 1114 Foster Ave., BROOKLYN, N. Y. Valandos: 1-2 p. m. ir 6-8 p. m. Nedėliom pagal sutartį.

"DIRVA"

talpina tiktai parinktus populiarius mokslo raštus, gražias senoviškas istoriškas apysakas, liaudies dainas, kurias jauni budami Lietuvoj dainavome, parinkta originalę poeziją, ir gražius juokus. Prie to telpa žinios iš Amerikos, Kanados, Lietuvos, viso pasaulio ir daug sporto naujienų. „Dirva“ yra 8 puslapių didumo, patriotinis laikraštis, eina sykį savaitėje. Kaina metams \$2, pusei metų \$1. Kanadon metams \$2.50, kitur metams \$3.

Reikalaukit kopijos pamatymui. Dykai. „DIRVA“ 6820 Superior Ave., CLEVELAND, OHIO.

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS RANKVEDĖLIAI

ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutaisė J. Damijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaityti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida 35c. VAIKU DARŽELIS. Skaitymai antriesiems mokslo metams. Sutaisė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC. GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaitis. Vadovėlis mokykloms pirmutinei gramatikos klasei. Trečias patalysytas leidimas 75c. SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutaisė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vaikų Darželio augštesnėms klasioms \$1.00 KRASTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutaisė J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augštesnėse klasiuose susipažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei veikėjais. Kaina 75c. VIENYBĖ 193 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

Kuomet „VOTYS“, įsijiovimai, žaidžios ir tt. atsitinka BEAR BRAND SALVE (Grobleski'o) palengvina skausmą ir ištraukia VOTIES ŠERDĮ į dvi ar tris dienas be jokiu spaudymu. Kaina 35c. GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa. „TRAUKIA ir TRAUKIA ir TRAUKIA — tačiau lengvai.

Keliaukite Namon į Lietuvą

Atsilankykite savo tėviškėje šį metų apvaiščiojimi 10 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių. Prisidėkite prie mūsų agento, G. J. BARTASIAUS, didžiosios ekskursijos ant laivo

MAJESTIC Išplauks Birželio 2

Keliaukite „Didelio Laivo Kelione“, kuri yra trumpiausia ir greičiausia. Begalo puiki proga keliauti namon su savo tėvynainiais po patyrusia vadovyste. Geriausias prižiūrėjimas del Tamstų ant MAJESTIC ir Pirkite mūsų laivakortes į abi pusi del pasažierių iš Lietuvos. Platesnių žinių kreipkitės G. J. BARTASZIUS 498 Washington St., New York.

WHITE STAR LINE

International Mercantile Marine Company No. 1 BROADWAY, NEW YORK CITY.

VALIO! VALIO!!

LIETUVON TIESIOG Į LIETUVOS UOSTĄ KLAIPĖDĄ

Be Jokių Persėjimų BALTIKO-AMERIKOS LINIJOS LAIVAIS 10-ties Metų Lietuvos Nepriklausomybės Jubilėjaus Apvaikščiojimui.

TREČIA EKSKURSIJA „NAUJIENŲ“ Gegužės 29 Dieną Laivu „LITUANIA“ Ekskursijai vadovaus „Naujienų“ Atstovas

KETVIRTA EKSKURSIJA LIETUVOS VYČIŲ Birželio-junę 16 Dieną Laivu „ESTONIA“ Ekskursijai vadovaus Kazys J. Viesula

PRALEISK SAVO ATOSTOGAS LIETUVOJE KIEKVIENTAS LIETUVIS privalo aplankyti savo gimtąjį kraštą. Kas metai vis daugiau ir daugiau amerikiečių važiuoja atilankyti saviškius Lietuvoje arba taip su Lietuvoje pasivečiuoti Lietuviai dēda visas pastangas, kad tie svečiai būtų gerai priimti ir išsivežtū malonus įspūdžius iš Lietuvos. Tas važiavimas tiesiog į Klaipėdą ant Baltiko-Amerikos Linijos be jokių persėdimų prie dabartinę apylinkių yra malonus ir visiškai kelievių nevargina. Patartina visiems, kurie trokšta pamatyti gimtąjį kraštą neatidėti, bet važiuoti pas savuosius šią vasarą su viena iš viršminėtų ekskursijų iš Amerikos tiesiog į Klaipėdą. Žiniom Kreipkitės į Vietos Agentą ar į Bendrovę BALTIC AMERICA LINE, 8 Bridge Street, Union Trust Bldg., 315 So. Dearborn Street, New York, N. Y. Pittsburgh, Pa. Chicago, Ill.